JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

Ripoti ya Takwimu za Msingi za Kidemografia, Kijamii na Kiuchumi

Matokeo Muhimu

MATOKEO YA SENSA YA SITA
TANZANIA
SENSA
2022
MIPANGO JUMUISHI KWA MAENDELEO ENDELEVU

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

Ripoti ya Takwimu za Msingi za Kidemografia, Kijamii na Kiuchumi

Matokeo Muhimu

Wizara ya Fedha
Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanzania

na

Ofisi ya Rais,
Wizara ya Fedha na Mipango
Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali,
Zanzibar

Aprili, 2024

1.0 UTANGULIZI

Serikali ya Awamu ya Sita ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kama ilivyokuwa kwa awamu zilizotangulia, ilitimiza wajibu wake wa kufanya Sensa ya Watu na Makazi mwaka 2022 (SWM 2022). Sensa zilizotangulia ambazo zilifanyika baada ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar mwaka 1964 zilifanyika mwaka 1967, 1978, 1988, 2002 na 2012. Tarehe rejea kwa ajili ya SWM ya 2022 ilikuwa ni usiku wa tarehe 22 kuamkia 23 Agosti 2022 na ilifanyika kwa mujibu wa Sheria ya Takwimu Sura Na. 351 ambayo inaielekeza Serikali kufanya Sensa ya Watu na Makazi kila baada ya miaka kumi. Tofauti na Sensa zilizotangulia, Sensa ya mwaka 2022 ni ya kwanza kufanyika kidijitali Tanzania katika hatua zote za utekelezaji.

Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 pamoja na taarifa zingine, ilikusanya taarifa za kidemografia, shughuli za kiuchumi, hali ya ulemavu, uhamaji/uhamiaji na upatikanaji wa huduma za kijamii. Matokeo ya Sensa huiwezesha Serikali na wadau wa maendeleo kusimamia na kutathmini mipango ya maendeleo ya kitaifa, kikanda na kimataifa ikiwa ni pamoja na Mpango wa Taifa wa Maendeleo wa mwaka 2025 na Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar wa mwaka 2050; Mpango wa Tatu wa Taifa wa Maendeleo wa Miaka Mitano wa 2021/2022 – 2025/26; na Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar 2021/22 - 2025/26; Mpango wa Maendeleo wa Jumuiya ya Afrika Mashariki 2050; Mpango wa Maendeleo wa Jumuiya ya Nchi za Kusini mwa Afrika 2050; na Ajenda ya Afrika 2063.

Kijitabu hiki kinatoa muhtasari wa matokeo muhimu ya viashiria vya msingi kutokana na Ripoti ya Takwimu za Msingi za Kidemografia, Kijamii na Kiuchumi za Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 kwa Tanzania, Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar. Kila ilipowezekana taarifa za Sensa ya mwaka 2022 zimelinganishwa na za Sensa ya Mwaka 2012 ili kuangalia mabadiliko kwa kipindi husika na kupata mwelekeo wa viashiria. Viashiria vimetolewa kijinsi kila ilipowezekana.

Mada zilizopo kwenye kijitabu hiki ni pamoja na idadi ya watu; ongezeko la idadi ya watu; mgawanyo wa watu kwa umri na jinsi; muundo wa kaya; hali ya ndoa; uraia na nyaraka za utambulisho. Mada nyingine ni hali ya uyatima, elimu, shughuli za kiuchumi, ulemavu, umiliki wa ardhi, hali ya makazi, umiliki wa vifaa na udhibiti wa mazingira; pamoja na upatikanaji na matumizi ya vifaa vya mawasiliano

Muhtasari wa Matokeo Muhimu ya Takwimu za Msingi za Kidemografia, Kijamii na Kiuchumi; Tanzania, SWM 2022

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Idadi, Ongezeko na Mgawanyo wa Idadi ya Watu						
Idadi ya Watu	**61,741,120**	**100.0**	**59,851,347**	**100.0**	**1,889,773**	**100.0**
Wanaume	30,053,130	48.7	29,137,638	48.7	915,492	48.4
Wanawake	31,687,990	51.3	30,713,709	51.3	974,281	51.6
Kijijini	40,201,425	65.1	39,237,927	65.6	963,498	51.0
Mjini	21,539,695	34.9	20,613,420	34.4	926,275	49.0
Wastani wa Kasi ya Ongezeko la Idadi ya Watu kwa Mwaka (2012 - 2022)	-	3.2	-	3.2	-	3.7
Makundi ya Umri na Jinsi						
Watoto (Miaka 0 – 4)	**9,484,171**	**15.4**	**9,207,432**	**15.4**	**276,739**	**14.6**
Wanaume	4,723,359	15.7	4,584,972	15.7	138,387	15.1
Wanawake	4,760,812	15.0	4,622,460	15.1	138,352	14.2
Idadi ya Watoto (Miaka 0 – 14)	**26,399,988**	**42.8**	**25,628,380**	**42.8**	**771,608**	**40.8**
Wanaume	13,193,149	43.9	12,807,157	44.0	385,992	42.2
Wanawake	13,206,839	41.7	12,821,223	41.7	385,616	39.6
Idadi ya Watoto (Miaka 0 – 17)	**30,257,196**	**49.0**	**29,365,234**	**49.1**	**891,962**	**47.2**
Wanaume	15,128,975	50.3	14,684,339	50.4	444,636	48.6
Wanawake	15,128,221	47.7	14,680,895	47.8	447,326	45.9
Idadi ya Vijana (Miaka 15 – 24)	**11,848,365**	**19.2**	**11,463,718**	**19.2**	**384,647**	**20.4**
Wanaume	5,657,379	18.8	5,474,799	18.8	182,580	19.9
Wanawake	6,190,986	19.5	5,988,919	19.5	202,067	20.7
Idadi ya Vijana (Miaka 15 – 35)	**21,312,411**	**34.5**	**20,612,566**	**34.4**	**699,845**	**37.0**
Wanaume	10,159,205	33.8	9,827,426	33.7	331,779	36.2
Wanawake	11,153,206	35.2	10,785,140	35.1	368,066	37.8
Wanawake wenye Umri wa Kuzaa (Miaka 15 - 49)	**14,992,288**	**47.3**	**14,501,431**	**47.2**	**490,857**	**50.4**
Nguvu Kazi (Miaka 15 - 64)	**33,000,224**	**53.4**	**31,936,653**	**53.4**	**1,063,571**	**56.3**
Wanaume	15,828,450	52.7	15,323,862	52.6	504,588	55.1
Wanawake	17,171,774	54.2	16,612,791	54.1	558,983	57.4

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Idadi ya Wazee (Miaka 60+)	**3,491,983**	**5.7**	**3,406,465**	**5.7**	**85,518**	**4.5**
Wanaume	1,586,759	5.3	1,546,222	5.3	40,537	4.4
Wanawake	1,905,224	6.0	1,860,243	6.1	44,981	4.6
Idadi ya Wazee (Miaka 65+)	**2,340,908**	**3.8**	**2,286,314**	**3.8**	**54,594**	**2.9**
Wanaume	1,031,531	3.4	1,006,619	3.5	24,912	2.7
Wanawake	1,309,377	4.1	1,279,695	4.2	29,682	3.0
Muundo wa Kaya						
Idadi ya Kaya Binafsi	14,152,803	100.0	13,776,975	100.0	375,828	100.0
Kijijini	8,547,333	60.4	8,355,992	60.7	191,341	50.9
Mjini	5,605,470	39.6	5,420,983	39.3	184,487	49.1
Kaya Zinazoongozwa na Wanaume	9,088,599	64.2	8,828,073	64.1	260,526	69.3
Kaya Zinazoongozwa na Wanawake	5,064,204	35.8	4,948,902	35.9	115,302	30.7
Wastani wa Watu katika Kaya[1]	-	4.3	-	4.3	-	4.9
Zinazoongozwa na Wanaume	-	4.4	-	4.4	-	5.0
Zinazoongozwa na Wanawake	-	4.0	-	4.0	-	4.8
Hali ya Ndoa (Miaka 15 na zaidi)						
Hawajawahi Kuoa au Kuolewa	11,644,757	32.9	11,239,622	32.8	405,135	36.2
Waliooa au Kuolewa	18,168,489	51.4	17,563,702	51.3	604,787	54.1
Wanaishi Pamoja	1,928,364	5.5	1,920,758	5.6	7,606	0.7
Wametengana	631,491	1.8	626,732	1.8	4,759	0.4
Wameachana	1,291,438	3.7	1,228,869	3.6	62,569	5.6
Wajane	1,676,592	4.7	1,643,283	4.8	33,309	3.0
Wastani wa Umri wa Kuoa au Kuolewa kwa mara ya Kwanza[2]						
Wanaume	26.4	-	26.3	-	27.8	-
Wanawake	22.1	-	22.1	-	23.7	-
Nyaraka za Kitaifa za Utambulisho na Uraia						

[1] Namba hizi ni wastani na sio asilimia

[2] Wastani wa umri na sio asilimia

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Usajili wa Vizazi						
Watu wenye Vyeti vya Kuzaliwa	17,466,823	28.8	16,074,723	27.3	13.92,100	75.1
Watu wenye Tangazo la Kizazi	1,862,537	3.1	1,782,330	3.0	80,207	4.3
Uraia						
Watanzania	61,457,853	99.5	59,575,361	99.5	1,882,492	99.6
Wasio Watanzania	283,267	0.5	275,986	0.5	7,281	0.4
Hali ya Uyatima						
Yatima (Miaka 0 - 17)	3,133,199	10.4	3,076,633	10.5	56,566	6.3
Kujua Kusoma na Kuandika, Kuhesabu na Elimu						
Kiwango cha Wanaojua Kusoma na Kuandika (Miaka 15 na zaidi)	29,336,514	83.0	28,323,159	82.8	1,013,355	90.6
Kiwango cha Wanaojua Kusoma na Kuandika kwa Vijana (Miaka15 - 24)	10,458,013	88.3	10,087,291	88.0	370,722	96.4
Kiwango cha Wanaojua Kusoma na Kuandika kwa Vijana (Miaka15 - 35)	18,694,762	87.7	18,026,390	87.5	668,372	95.5
Kiwango Halisi cha Uandikishaji Shule za Msingi **(Miaka 7 – 13)**	9,733,049	83.3	9,400,610	82.9	332,439	96.9
Kiwango cha Uandikishaji Shule za Msingi (Bila ya Kujali Umri)	14,400,341	123.2	13,888,071	122.4	512,270	149.4
Kiwango cha Kujua Kuhesabu (Numeracy Rate)	29,206,469	84.7	28,223,190	84.5	983,279	90.6
Kiwango cha Juu cha Elimu Kilichofikiwa (Miaka 4 na Zaidi)						
Jumla	**26,170,109**	**100.0**	**25,325,105**	**100.0**	**845,002**	**100.0**
Elimu ya Msingi	18,739,101	67.9	18,480,477	69.2	258,624	30.6
Mafunzo Baada ya Elimu ya Msingi	60,613	0.2	60,035	0.2	578	0.1
Elimu ya Sekondari	5,455,805	19.8	5,218,386	19.6	511,403	60.5
Mafunzo Baada ya Elimu ya Sekondari	250,795	0.9	247,056	0.9	3,739	0.4
Chuo Kikuu na Vyuo Vingine Vinavyolingana	1,389,809	5.0	1,319,151	4.9	70,658	8.4
Shughuli za Kiuchumi						
Jumla	**24,695,842**	**100.0**	**23,986,730**	**100.0**	**709,112**	**100.0**
Wabunge, Watawala na Mameneja	148,340	0.6	132,561	0.6	15,779	2.2
Wataalamu	536,909	2.2	501,513	2.1	35,396	5.0

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Mafundi na Wataalam Washiriki	1,100,951	4.5	1,047,869	4.4	53,082	7.5
Makarani	130,585	0.5	120,074	0.5	10,511	1.5
Watoa Huduma na Wauzaji Maduka	1,600,236	6.5	1,514,183	6.3	86,053	12.1
Wanaofanya Shughuli za Kilimo na Uvuvi	10,673,599	43.2	10,501,954	43.8	171,645	24.2
Wafanyakazi wa Kazi za Mikono na Wanaofanana nao	4,870,084	19.7	4,735,058	19.7	135,026	19.0
Waunganishaji na Waendeshaji wa Mashine kwenye viwanda	286,692	1.2	278,845	1.2	7,847	1.1
Kazi za Kawaida Zisizo na Ujuzi	5,348,442	21.7	5,154,669	21.5	193,773	27.3
Ulemavu						
Kiwango cha Ulemavu	5,347,397	11.2	5,180,095	11.2	167,302	11.4
Aina ya Ulemavu						
Albino	74,273	0.12	71,631	0.12	2,642	0.14
Kuona	1,447,853	3.0	1,394,512	3.0	53,341	3.6
Kusikia	539,186	1.1	518,846	1.1	20,340	1.4
Kutembea	876,290	1.8	856,476	1.9	19,814	1.3
Kukumbuka	301,663	0.6	294,133	0.6	7,530	0.5
Kujihudumia	156,211	0.3	132,531	0.3	2,980	0.2
Kuwasiliana	291,185	0.6	285,877	0.6	5,308	0.4
Ulemavu Mwingine	1,755,709	3.7	1,697,720	3.7	57,989	3.9
Hali ya Makazi, Umiliki wa Vifaa na Udhibiti wa Mazingira						
Hali ya Umiliki (Jengo Kuu)						
Linamilikiwa na Kaya	9,199,208	65.0	8,930,979	64.8	268,229	71.4
Kuishi Bila Kulipa Kodi	831,895	5.9	787,589	5.7	44,306	11.8
Imepangishwa Binafsi	2,829,001	20.0	2,786,034	20.2	42,967	11.4
Kupangishiwa na Mwajiri	382,916	2.7	377,833	2.7	5,083	1.4
Kupangishiwa na Serikali kwa Kodi nafuu	424,960	3.0	417,329	3.0	7,631	2.0
Inamilikiwa na Mwajiri – Bila Malipo	275,474	1.9	271,347	2.0	4,127	1.1
Inamilikiwa na Mwajiri – Kwa Malipo nafuu	209,349	1.5	205,864	1.5	3,485	0.9
Vifaa Vilivyotumika Kuezekea						

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Mabati	12,005,537	84.8	11,657,933	84.6	347,604	92.5
Majani au Makuti	1,639,904	11.6	1,618,376	11.7	21,528	5.7
Matope na Majani	343,736	2.4	343,135	2.5	601	0.2
Aina Nyingine	163,626	1.2	157,531	1.1	6,095.0	1.6
Vifaa Vilivyotumika Kusakafia						
Saruji	6,953,852	49.1	6,668,320	48.4	285,532	76.0
Udongo	5,853,301	41.4	5,809,497	42.2	43,804	11.7
Vigae/Tailizi	1,044,625	7.4	1,001,503	7.3	43,122	11.5
Aina Nyingine	301,025	2.3	297,655	2.3	3,370	0.8
Vifaa Vilivyotumika Kujengea Kuta						
Matofali ya Saruji	3,978,510	28.1	3,689,564	26.8	288,946	76.9
Matofali ya Udongo ya Kuchoma	4,878,014	34.5	4,876,451	35.4	1,563	0.4
Matofali ya Udongo yasiyo ya Kuchoma	2,618,579	18.5	2,612,788	19.0	5,791	1.5
Mianzi/Miti na Udongo	2,218,644	15.7	2,175,860	15.8	42,784	11.4
Mawe	169,114	1.2	135,031	1.0	34,083	9.1
Aina Nyingine	289,942	2.1	287,281	2.1	2,661	0.7
Chanzo Kikuu cha Nishati ya Kuangazia						
Umeme (TANESCO/ZECO)	5,295,412	37.4	5,043,801	36.6	251,611	66.9
Umeme wa Mionzi ya Jua	4,592,359	32.4	4,573,584	33.2	18,775	5.0
Mafuta ya Taa	559,550	4.0	482,194	3.5	77,356.0	20.6
Aina Nyingine	3,705,482	26.2	3,677,396	26.7	28,086	7.5
Chanzo Kikuu cha Nishati ya Kupikia						
Kuni	7,885,115	55.7	7,709,031	56.0	176,084	46.9
Mkaa	3,667,039	25.9	3,558,380	25.8	108,659	28.9
Mafuta ya Taa	71,288	0.5	65,095	0.5	6,193	1.6
Umeme	604,051	4.3	575,982	4.2	28,069	7.5
Gesi	1,315,037	9.3	1,266,844	9.2	48,193	12.8
Aina Nyingine	610,273	4.3	601,643	4.4	8,630	2.3
Chanzo Kikuu cha Maji ya Kunywa						
Maji ya Bomba/Mfereji	7,200,680	50.9	6,919,926	50.2	280,754	74.7

Kiashiria	Tanzania		Tanzania Bara		Tanzania Zanzibar	
	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia	Namba	Asilimia
Vyanzo Vingine Vilivyohifadhiwa	2,718,642	19.2	2,651,465	19.3	67,177	17.9
Vyanzo Visivyohifadhiwa	4,233,481	29.9	4,205,584	30.5	27,897	7.4
Aina ya Choo						
Choo cha Kuvuta	4,921,712	34.8	4,700,459	34.1	221,253	58.9
Choo cha Shimo Kilichoboreshwa (VIP)	1,012,866	7.2	974,087	7.1	38,779	10.3
Choo cha Shimo	7,364,853	52.0	7,281,733	52.9	83,120.0	22.1
Aina Nyingine ya Choo	64,967	0.5	64,294	0.5	673	0.2
Hakuna Choo	788,405	5.6	756,402	5.5	32,003	8.5
Aina ya Utupaji Taka						
Zinakusanywa na Kampuni / Mamlaka	3,501,041	24.7	3,347,772	24.3	153,269	40.8
Zinachomwa	5,672,185	40.1	5,575,075	40.5	97,110	25.8
Zinatupwa pembezoni mwa Barabara	69,409	0.5	67,618	0.5	1,791.0	0.5
Zinafukiwa/Kutupwa kwenye Shimo	2,898,583	20.5	2,874,416	20.9	24,167	6.4
Sehemu nyingine (Porini, Sehemu za Wazi)	2,011,585	14.2	1,912,094	13.9	99,491	26.5
Umiliki wa Mali (Assets)						
Jembe la Mkono	7,790,461	55.0	7,637,583	55.4	152,878.0	40.7
Ardhi/Shamba	8,929,153	63.1	8,761,355	63.6	167,798	44.6
Nyumba	9,133,020	64.5	8,865,242	64.3	267,778	71.3
Baiskeli	3,014,581	21.3	2,900,736	21.1	113,845	30.3
Pikipiki/Vespa	1,147,195	8.1	1,093,775	7.9	53,420.0	14.2
Trekta la Mkono (Power tiller)	42,333	0.3	41,576	0.3	757	0.2
Nyaraka za Utambulisho wa Kitaifa						
Mfuko wa Bima ya Afya ya Taifa/Mfuko wa Bima ya Afya ya Jamii (NHIF/CHIF)	4,230,573	7.0	4,125,988	7.0	104,585	5.6
Aina nyingine ya Bima ya Afya	735,407	1.2	691,294	1.2	44,113	2.4
Kitambulisho cha Taifa	7,133,230	23.3	6,579,831	22.2	553,399	57.3
Namba ya Kitambulisho cha Taifa	4,119,156	13.4	4,080,447	13.7	38,709	4.0
Kitambulisho cha Mzanzibar Mkaazi	575,598	1.9	18,607	0.1	556,991	57.6
Leseni ya Udereva	1,399,993	4.6	1,298,607	4.4	101,386	10.6
Kadi ya Mpiga Kura	19,446,522	63.4	18,909,754	63.7	536,768	55.5
Pasi ya Kusafiia	637,325	1.1	562,058	1.0	75,267	4.1

Muhtasari wa Matokeo Muhimu kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

Mkoa	Idadi ya Watu			Asilimia ya Kaya Zinazoongozwa na Wanawake	Asilimia ya Wajane	Asilimia ya Watu wenye Vyeti vya Kuzaliwa	Asilimia ya Watoto Yatima	Asilimia ya Watu Wazima Wanaojua Kusoma na Kuandika	Uandikishaji Halisi Shule za Msingi	Kiwango cha Ulemavu	Asilimia ya Kaya Zinazotumia Nishati ya Umeme Kuangazia	Asilimia ya Kaya Zinazotumia Maji ya Bomba	Asilimia ya Kaya Zisizo na Vyoo
	Jumla	Wanaume	Wanawake										
Tanzania	**61,741,120**	**30,053,130**	**31,687,990**	**35.8**	**4.7**	**28.8**	**10.4**	**83.0**	**83.3**	**11.2**	**37.4**	**50.9**	**5.6**
Tanzania Bara	**59,851,347**	**29,137,638**	**30,713,709**	**35.9**	**4.8**	**27.3**	**10.5**	**82.8**	**82.9**	**11.2**	**36.6**	**50.2**	**5.5**
Dodoma	3,085,625	1,512,760	1,572,865	35.4	5.5	26.8	8.4	76.3	77.4	12.3	28.9	58.2	5.3
Arusha	2,356,255	1,125,616	1,230,639	40.7	4.1	35.7	9.6	84.8	85.0	9.8	52.3	79.7	15.3
Kilimanjaro	1,861,934	907,636	954,298	37.5	6.9	38.8	8.7	94.2	96.4	15.3	63.1	86.6	2.4
Tanga	2,615,597	1,275,665	1,339,932	35.6	6.0	26.2	8.5	83.0	86.2	10.4	33.5	49.5	7.3
Morogoro	3,197,104	1,579,869	1,617,235	32.6	4.8	25.6	10.1	82.1	81.9	12.1	33.4	54.1	4.2
Pwani	2,024,947	998,616	1,026,331	34.2	4.3	32.0	9.7	86.4	89.8	11.4	41.9	54.9	4.6
Dar es Salaam	5,383,728	2,600,018	2,783,710	33.9	3.3	52.3	8.6	97.5	96.8	11.2	86.0	79.5	0.2
Lindi	1,194,028	582,120	611,908	34.8	4.0	25.0	10.4	77.6	83.1	14.4	18.8	45.6	5.0
Mtwara	1,634,947	776,782	858,165	36.6	3.8	27.0	9.3	78.0	89.8	14.5	16.6	39.6	2.7
Ruvuma	1,848,794	902,298	946,496	30.7	4.1	20.9	9.3	86.6	88.1	10.9	24.8	51.5	1.4
Iringa	1,192,728	574,313	618,415	39.2	7.4	39.7	11.4	89.5	94.1	10.9	43.1	57.3	1.2
Mbeya	2,343,754	1,123,828	1,219,926	37.2	6.8	32.5	11.3	87.9	85.8	11.2	44.7	62.0	2.7
Singida	2,008,058	995,703	1,012,355	35.7	5.4	24.3	9.2	79.4	78.3	11.3	21.2	32.5	7.9
Tabora	3,391,679	1,661,171	1,730,508	35.0	4.0	15.1	11.6	68.0	63.4	9	20.2	22.1	13.6
Rukwa	1,540,519	743,119	797,400	35.3	4.5	13.6	10.0	74.1	72.1	9.3	19.5	37.0	3.8
Kigoma	2,470,967	1,186,833	1,284,134	35.8	5.0	11.5	18.8	76.7	81.6	11.4	17.7	32.8	3.4
Shinyanga	2,241,299	1,102,879	1,138,420	36.5	3.9	24.8	10.2	77.3	77.5	8.8	25.9	44.1	8.3
Kagera	2,989,299	1,459,280	1,530,019	33.9	5.4	14.3	10.5	80.1	83.5	12.8	21.3	28.6	2.5
Mwanza	3,699,872	1,802,183	1,897,689	38.7	4.4	24.0	10.2	85.6	89.1	11.8	37.7	51.0	3.9

Mkoa	Idadi ya Watu			Asilimia ya Kaya Zinazoongozwa na Wanawake	Asilimia ya Wajane	Asilimia ya Watu wenye Vyeti vya Kuzaliwa	Asilimia ya Watoto Yatima	Asilimia ya Watu Wazima Wanaojua Kusoma na Kuandika	Uandikishaji Halisi Shule za Msingi	Kiwango cha Ulemavu	Asilimia ya Kaya Zinazotumia Nishati ya Umeme Kuangazia	Asilimia ya Kaya Zinazotumia Maji ya Bomba	Asilimia ya Kaya Zisizo na Vyoo
	Jumla	Wanaume	Wanawake										
Mara	2,372,015	1,139,511	1,232,504	42.3	6.4	31.4	12.6	85.9	91.2	12.1	26.1	25.3	15.3
Manyara	1,892,502	954,879	937,623	35.2	3.9	23.2	9.7	78.2	78.5	9.7	23.1	47.9	17.3
Njombe	889,946	420,533	469,413	39.5	7.5	35.1	10.6	90.0	95.5	10.7	35.9	62.4	0.4
Katavi	1,152,958	569,902	583,056	31.0	3.6	11.5	12.2	70.4	64.6	9.9	20.3	34.7	7.0
Simiyu	2,140,497	1,034,681	1,105,816	42.5	5.0	22.3	10.5	75.0	76.0	9.1	15.9	34.9	9.1
Geita	2,977,608	1,463,764	1,513,844	35.4	3.7	25.9	10.5	77.0	80.3	10.2	19.9	18.3	5.2
Songwe	1,344,687	643,679	701,008	36.2	5.5	27.7	9.6	81.0	81.0	10.5	28.1	28.1	2.9
Tanzania Zanzibar	**1,889,773**	**915,492**	**974,281**	**30.7**	**3.0**	**75.1**	**6.4**	**90.6**	**96.9**	**11.4**	**66.9**	**74.7**	**8.5**
Kaskazini Unguja	257,290	126,341	130,949	29.0	3.2	70.9	6.3	85.4	96.2	10.3	44.2	75.4	8.7
Kusini Unguja	195,873	98,367	97,506	29.2	2.5	74.0	6.9	93.9	97.8	11.6	54.0	67.3	5.5
Mjini Magharibi	893,169	427,927	465,242	29.8	2.7	81.1	6.2	96.2	98.2	10.8	88.9	73.5	0.3
Kaskazini Pemba	272,091	131,484	140,607	33.8	3.9	64.6	6.4	77.2	93.9	13.2	39.8	74.9	30.9
Kusini Pemba	271,350	131,373	139,977	34.2	3.4	70.6	6.4	85.2	96.7	12.1	48.8	85.5	19.8

2.0 Idadi na Ongezeko la Watu

2.1 Idadi ya Watu

Matokeo ya Sensa ya Watu na Makazi ya Mwaka 2022 (SWM 2022) yanaonesha kuwa idadi ya watu Tanzania ni 61,741,120. Kati ya hao, wanaume ni 30,053,130 (48.7%) na wanawake ni 31,687,990 (51.3%). Asilimia 96.9 ya watu wote Tanzania wanaishi Tanzania Bara na asilimia 3.1 wanaishi Tanzania Zanzibar.

Idadi ya Watu Tanzania imeongezeka kwa asilimia 37.4 kutoka watu 44,928,923 mwaka 2012 hadi kufikia watu 61,741,120 mwaka 2022 ikilinganishwa na ongezeko la asilimia 30.4 katika kipindi cha mwaka 2002 mpaka 2012. Hali hii ya ongezeko inaonekana pia Tanzania Bara. Tanzania Zanzibar imekuwa na ongezeko kubwa la idadi ya watu kutoka asilimia 32.8 katika kipindi cha 2002 - 2012 hadi kufikia asilimia 45.0 katika kipindi cha 2012 - 2022.

2.2 Kasi ya Ongezeko la Idadi ya Watu

Idadi ya watu Tanzania imeongezeka kwa wastani wa asilimia 3.2 kwa mwaka, kati ya mwaka 2012 na 2022. Kwa kasi hii ya ongezeko, idadi ya watu Tanzania inatarajiwa kuwa mara mbili ya idadi iliyopo sasa katika kipindi cha miaka 22 ijayo, yaani ifikapo mwaka 2044. Wastani wa kasi ya ongezeko la idadi ya watu kwa mwaka imeongezeka kutoka asilimia 2.7 katika kipindi cha 2002-2012 hadi kufikia asilimia 3.2 kwa kipindi cha 2012-2022.

Wastani wa Kasi ya Ongezeko la Idadi ya Watu kwa Mwaka kwa Vipindi vya Sensa; Tanzania, SWM, 1967–2022

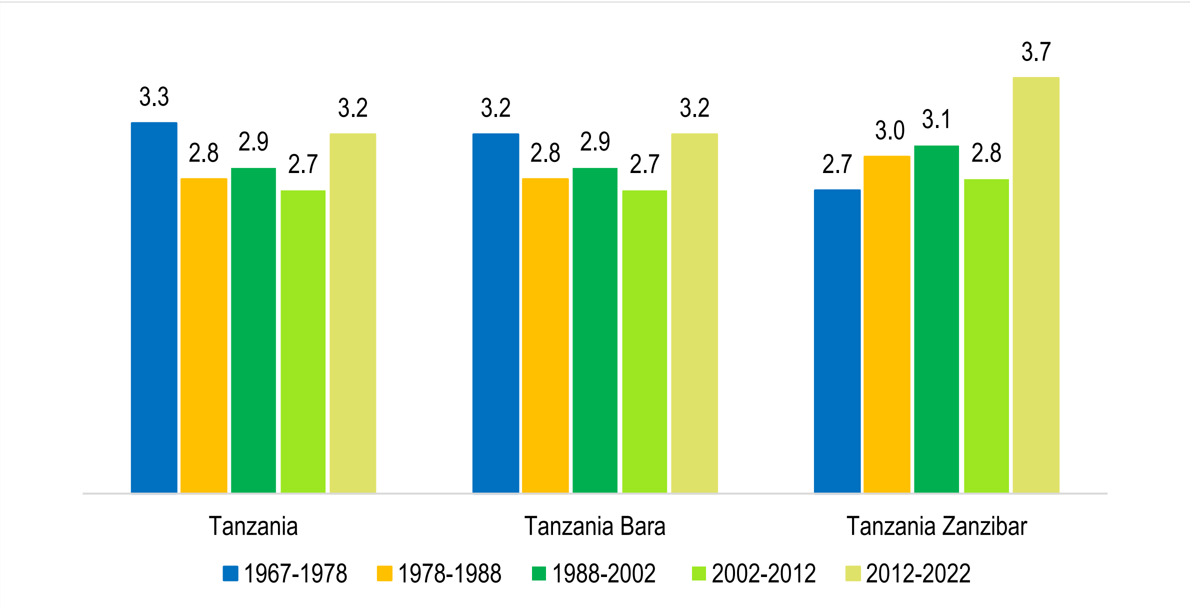

Wastani wa kasi ya ongezeko la idadi wa watu kwa mwaka katika kipindi cha 2012-2022 inatofautiana kati ya mkoa mmoja na mwingine. Mkoa wenye kasi ndogo ya ongezeko la idadi ya watu ni Kilimanjaro (1.3 %) na mkoa wenye kasi kubwa ya ongezeko ni Katavi (7.1%). Mikoa 13 ina kasi kubwa ya ongezeko la idadi ya watu kwa mwaka zaidi ya wastani wa kitaifa (3.2%).

Wastani wa Kasi ya Ongezeko la Idadi wa Watu kwa Mwaka kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2012 - 2022

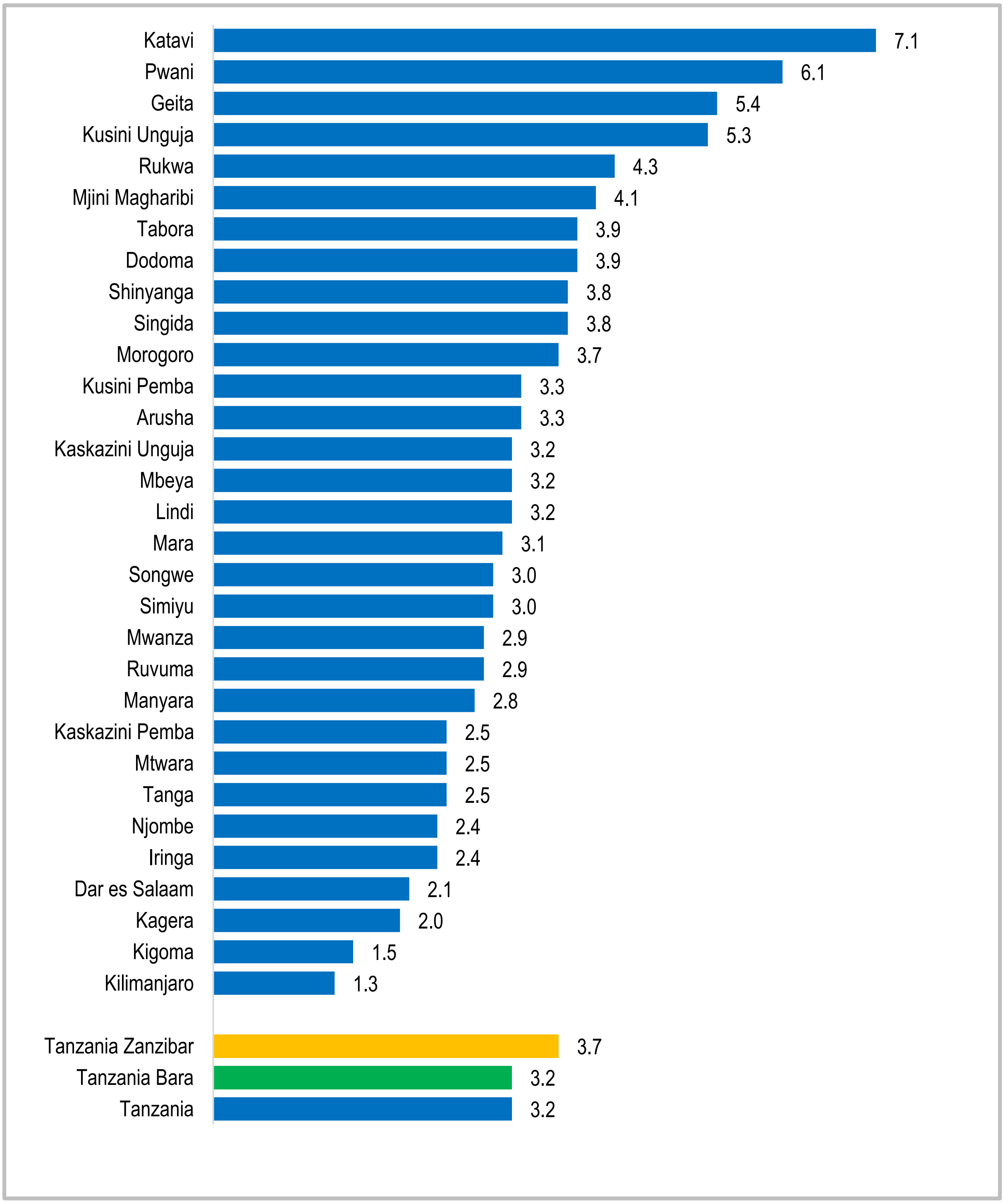

3.0 Idadi ya Kaya

Matokeo ya SWM 2022 yanaonesha kuwa Tanzania ina kaya binafsi 14,152,803. Kati ya hizo, kaya 13,776,975 (97.3%) zipo Tanzania Bara na 378,828 (2.7%) zipo Tanzania Zanzibar. Idadi ya kaya Tanzania imeongezeka kutoka 9,362,758 mwaka 2012 hadi 14,152,803 mwaka 2022, ikiwa ni ongezeko la kaya 4,790,045 (51.2%).

Kati ya kaya zote binafsi nchini, asilimia 64.2 zinaongozwa na wanaume na asilimia 35.8 zinaongozwa na wanawake. Asilimia ya kaya zinazoongozwa na wanawake Tanzania Bara ni kubwa (35.9%) ikilinganishwa na Tanzania Zanzibar (30.7%). Kiwango hiki cha kaya zinazoongozwa na wanawake kimeongezeka kidogo kutoka asilimia 33.4 mwaka 2012 hadi asilimia 35.8 mwaka 2022.

Asilimia ya Kaya Zinazoongozwa na Wanawake; Tanzania, SWM 2012 na 2022

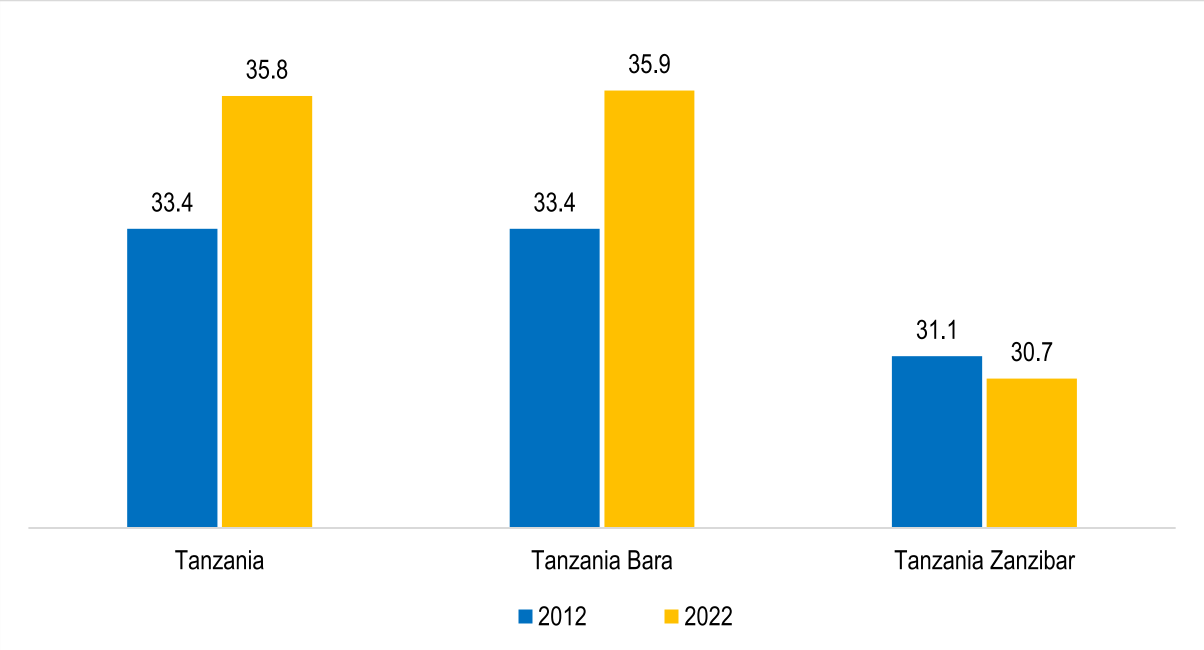

Mkoa wa Simiyu kwa Tanzania Bara, una kiwango kikubwa zaidi cha kaya zinazoongozwa na wanawake (42.5%) na Mkoa wa Ruvuma una kiwango kidogo zaidi (30.7%). Kwa Tanzania Zanzibar, kiwango cha kaya zinazoongozwa na wanawake ni kutoka asilimia 29.0 kwa Mkoa wa Kaskazini Unguja hadi asilimia 34.2 Mkoa wa Kusini Pemba.

Asilimia ya Kaya Zinazoongozwa na Wanawake kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

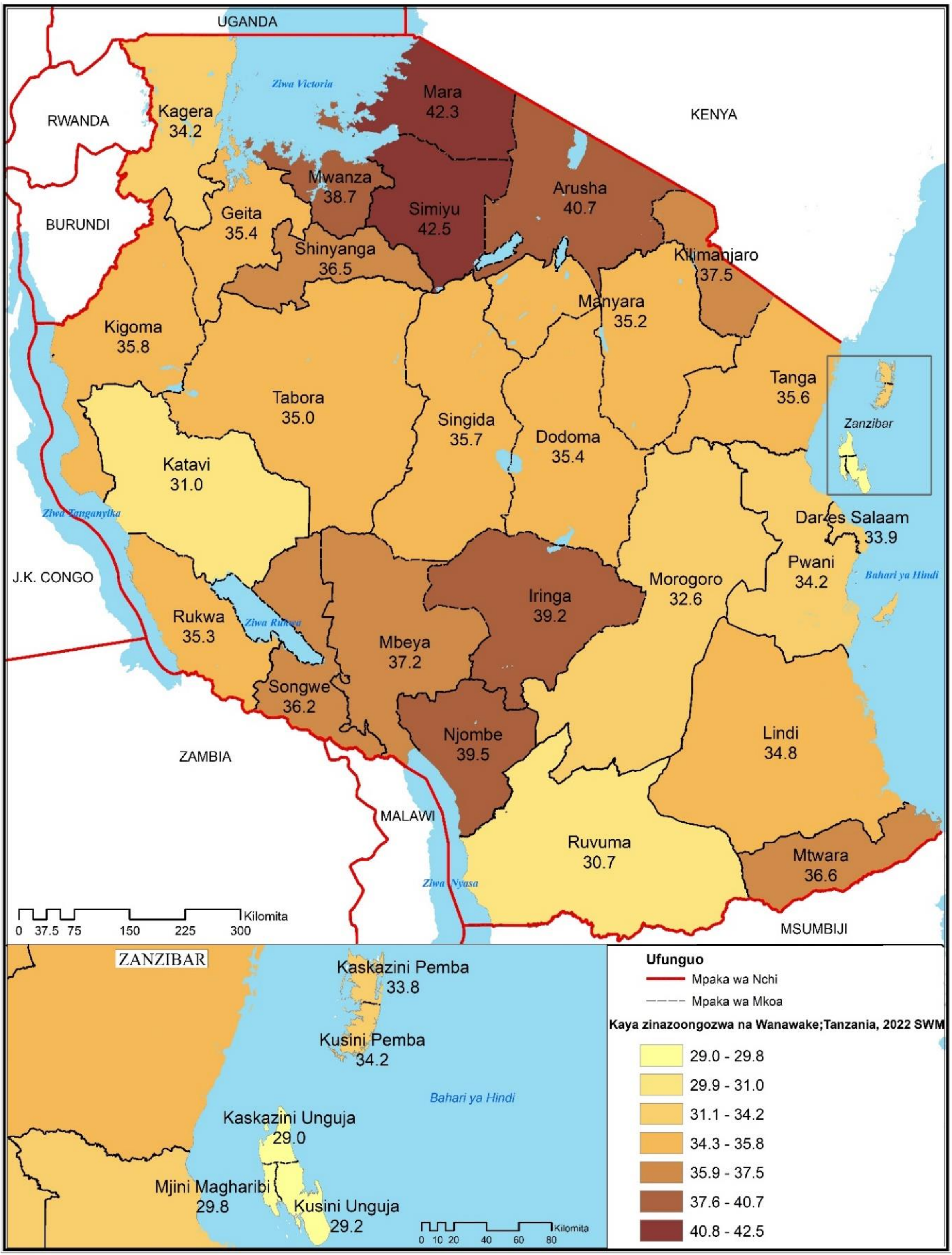

4.0 Idadi ya Watu katika Kaya

Wastani wa idadi ya watu katika kaya umepungua kutoka watu 4.8 mwaka 2012 hadi watu 4.3 mwaka 2022 kwa Tanzania na Tanzania Bara. Kwa Tanzania Zanzibar, wastani wa idadi ya watu katika kaya umepungua kutoka watu 5.1 mwaka 2012 hadi watu 4.9 mwaka 2022. Wastani wa idadi ya watu katika kaya unatofautiana kimkoa kutoka watu 3.3 kwa Mkoa wa Mtwara hadi watu 6.7 kwa Mkoa wa Simiyu.

Wastani wa Idadi ya Watu katika Kaya kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

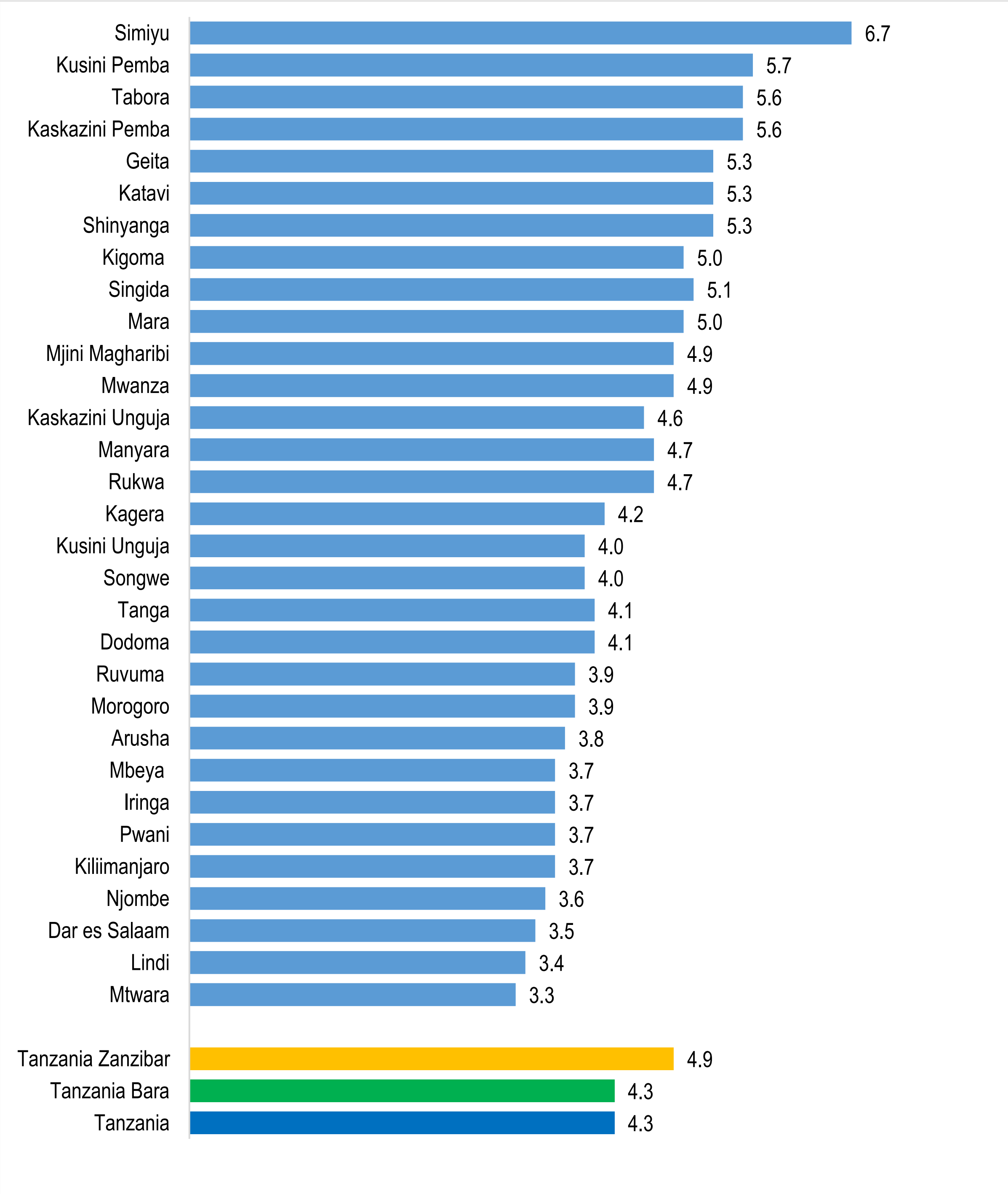

5.0 Hali ya Ndoa

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa, asilimia 51.4 ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi Tanzania wameoa au kuolewa na asilimia 5.5 wanaishi pamoja. Asilimia ya wanawake walioolewa au kuishi pamoja ni kubwa (52.4%) ikilinganishwa na wanaume waliooa au kuishi pamoja (50.3%). Takriban asilimia tano (4.7%) ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi ni wajane, ambapo asilimia ya wajane ni kubwa (7.9%) ikilinganishwa na ya wagane (1.3%).

Asilimia ya Mgawanyo wa Watu wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi kwa Hali ya Ndoa; Tanzania, SWM 2022

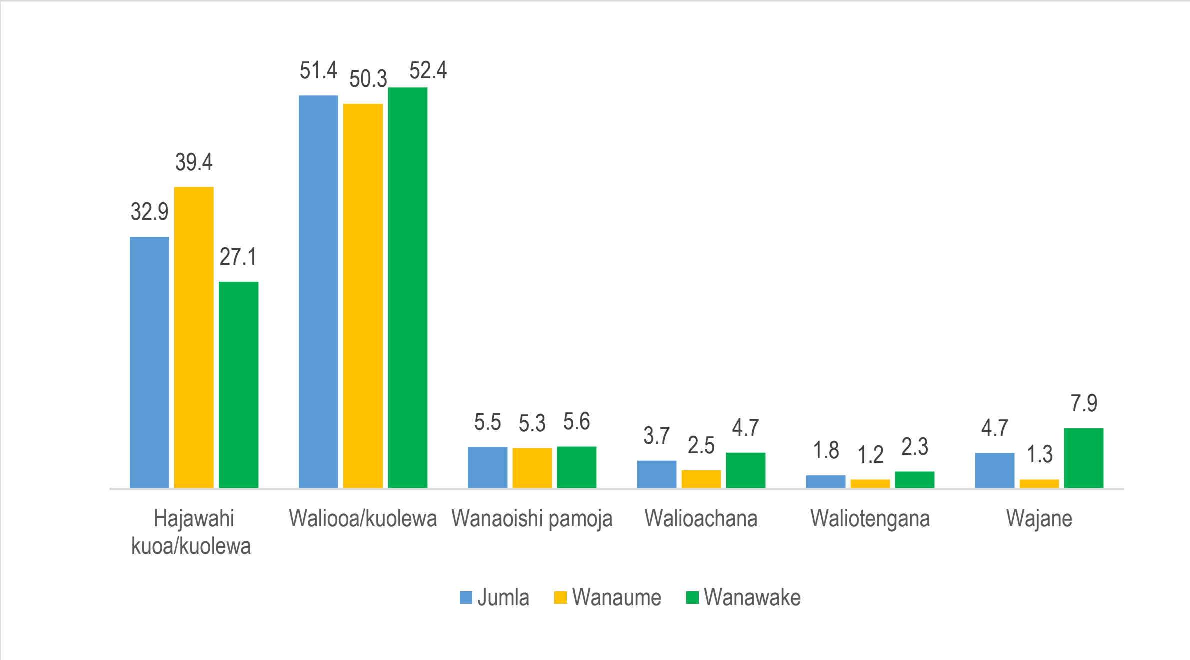

Matokeo yanaonesha kuwa asilimia ya watu waliooa au kuolewa (51.4%) haikubadilika sana ikilinganishwa na sensa ya mwaka 2012 (51.1%). Asilimia ya watu walioachana imeongezeka kutoka asilimia 0.9 mwaka 2012 mpaka asilimia 3.7 mwaka 2022, na asilimia ya wajane imeongezeka kutoka 3.1 mpaka 4.7 katika kipindi cha miaka kumi iliyopita.

Asilimia ya Mgawanyo wa Watu wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi kwa Hali ya Ndoa; Tanzania, SWM 2012 na 2022

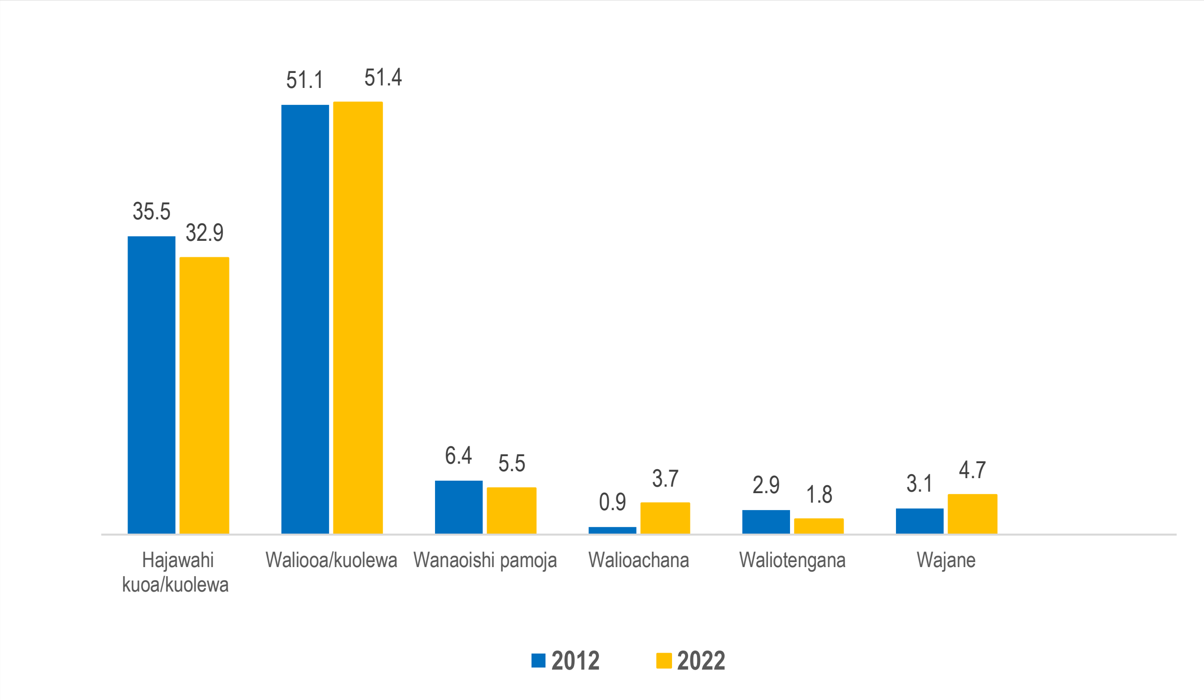

5.1 Wastani wa Umri wa Kuoa au Kuolewa kwa Mara ya Kwanza

Matokeo ya SWM 2022, yanaonesha kuwa umri wa wastani wa kuoa au kuolewa kwa mara ya kwanza ni miaka 24.1, ambapo wanawake wanaolewa wakiwa na wastani wa miaka 22.1 na wanaume wanaoa wakiwa na wastani wa miaka 26.4. Matokeo yanaonesha wastani wa umri wa kuolewa kwa wanawake kwa mara ya kwanza umepungua kidogo kutoka miaka 22.3 mwaka 2012 hadi miaka 22.1 mwaka 2022 ambapo wastani wa umri wa kuoa umeongezeka kutoka miaka 25.8 kwa mwaka 2012 hadi miaka 26.4 mwaka 2022.

Wastani wa Umri wa Kuoa au Kuolewa kwa Mara ya Kwanza kwa Jinsi; Tanzania, SWM 2012 na 2022

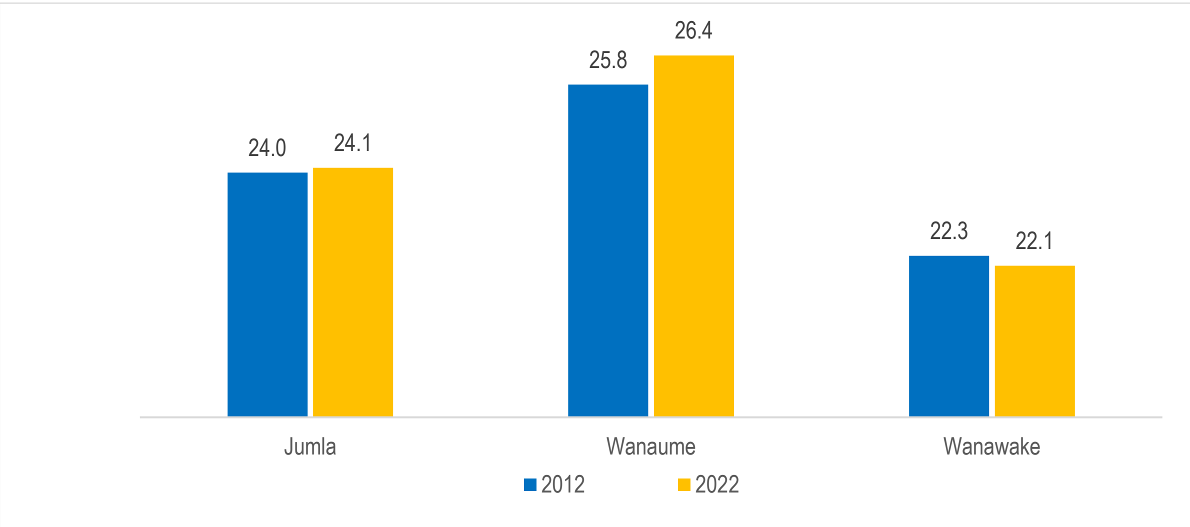

Wastani wa umri wa kuoa au kuolewa kwa mara ya kwanza unatofautiana kimkoa. Mkoa wenye wastani mkubwa wa umri wa kuoa/kuolewa kwa mara ya kwanza ni Mkoa wa Dar es Salaam (miaka 29.2 kwa wanaume na miaka 25.7 kwa wanawake), ukifuatiwa na Mkoa wa Kilimanjaro (wanaume miaka 29.0 na miaka 24.5 kwa wanawake). Mikoa yenye wastani mdogo wa umri wa kuolewa kwa mara ya kwanza ni Mkoa wa Katavi (miaka 21.8) na wastani mdogo wa umri wa kuoa ni Mkoa wa Rukwa (miaka 22.0).

Wastani wa Umri wa Kuoa au Kuolewa kwa Mara ya Kwanza kwa Jinsi na Mkoa; Tanzania, SWM 2012 na 2022

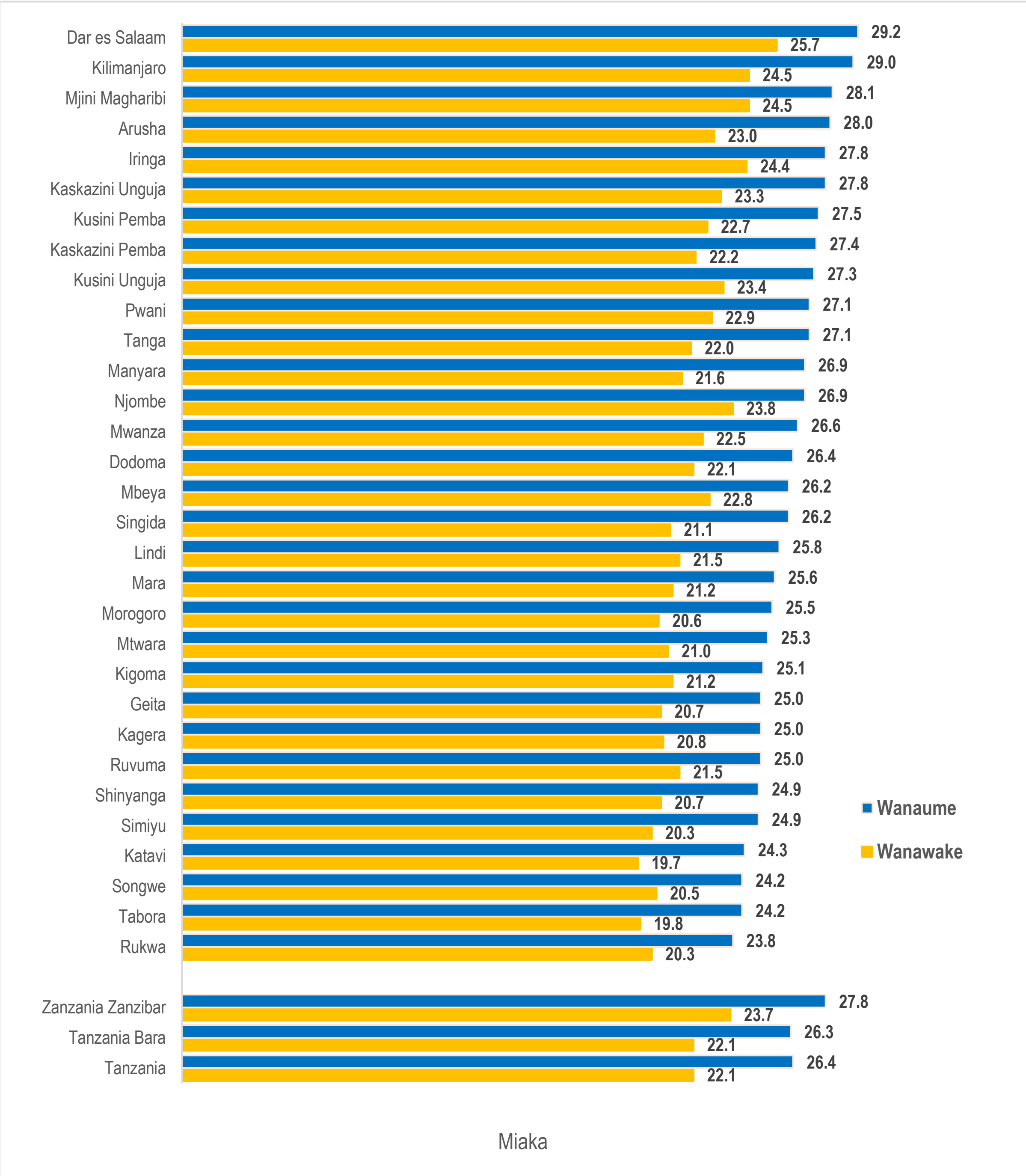

6.0 Vyeti vya Kuzaliwa

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa asilimia 28.8 ya watu wote Tanzania wana vyeti vya kuzaliwa, ambapo asilimia 3.1 walikuwa na tangazo la kizazi. Asilimia ya watu wenye vyeti vya kuzaliwa ni kubwa (75.1%) kwa Tanzania Zanzibar ikilinganishwa na Tanzania Bara (27.3%). Aidha, asilimia 4.3 ya watu Tanzania Zanzibar wana tangazo la kizazi ikilinganishwa na asilimia 3.0 kwa Tanzania Bara.

Asilimia ya Mgawanyo wa Watu kwa Hali ya Umiliki wa Vyeti vya Kuzaliwa; Tanzania, SWM 2022

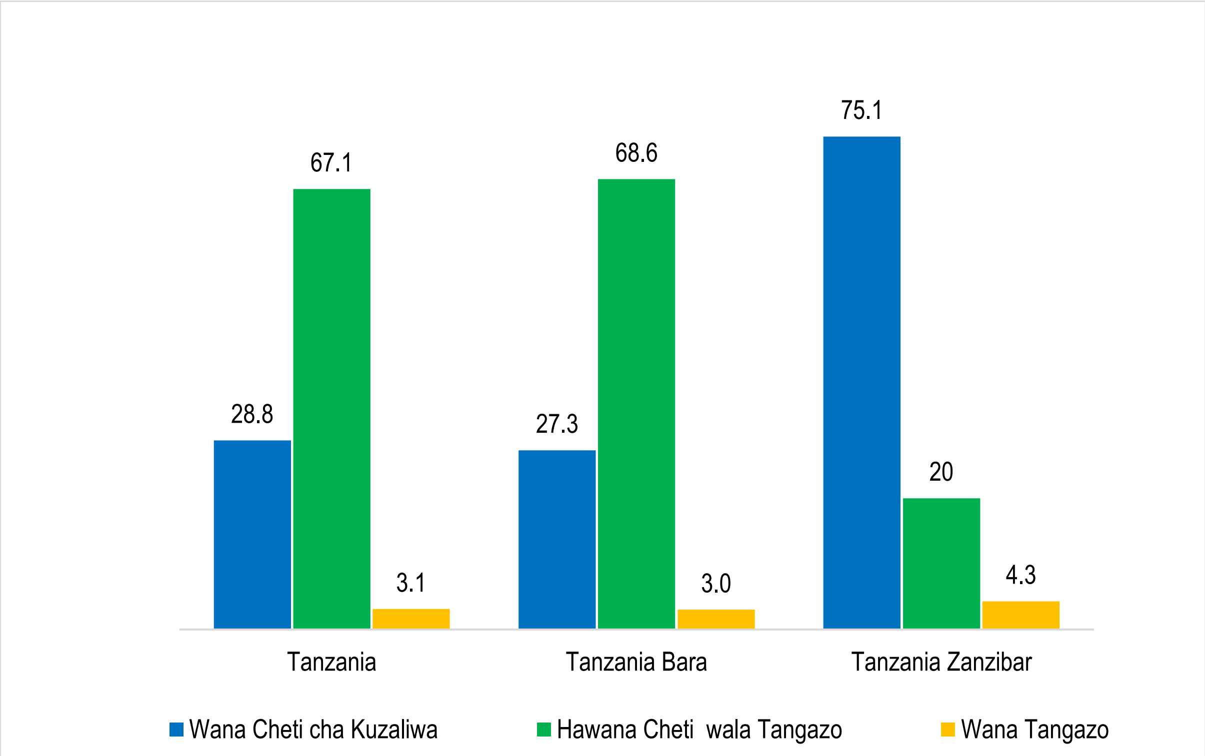

Mikoa ya Tanzania Zanzibar ina asilimia kubwa ya watu wenye vyeti vya kuzaliwa ikilinganishwa na Tanzania Bara. Kwa Tanzania Zanzibar, mkoa wenye asilimia kubwa ya watu wenye vyeti vya kuzaliwa ni Mjini Magharibi (81.1%) ambapo Mkoa Kaskazini Pemba una kiwango cha chini (64.6%). Kwa Tanzania Bara, mkoa wenye asilimia kubwa ya watu wenye vyeti vya kuzaliwa ni Dar es Salaam (52.3%) na mikoa yenye kiwango cha chini ni Katavi na Kigoma (11.5% kila mmoja).

Asilimia ya Watu Wenye Vyeti vya Kuzaliwa kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

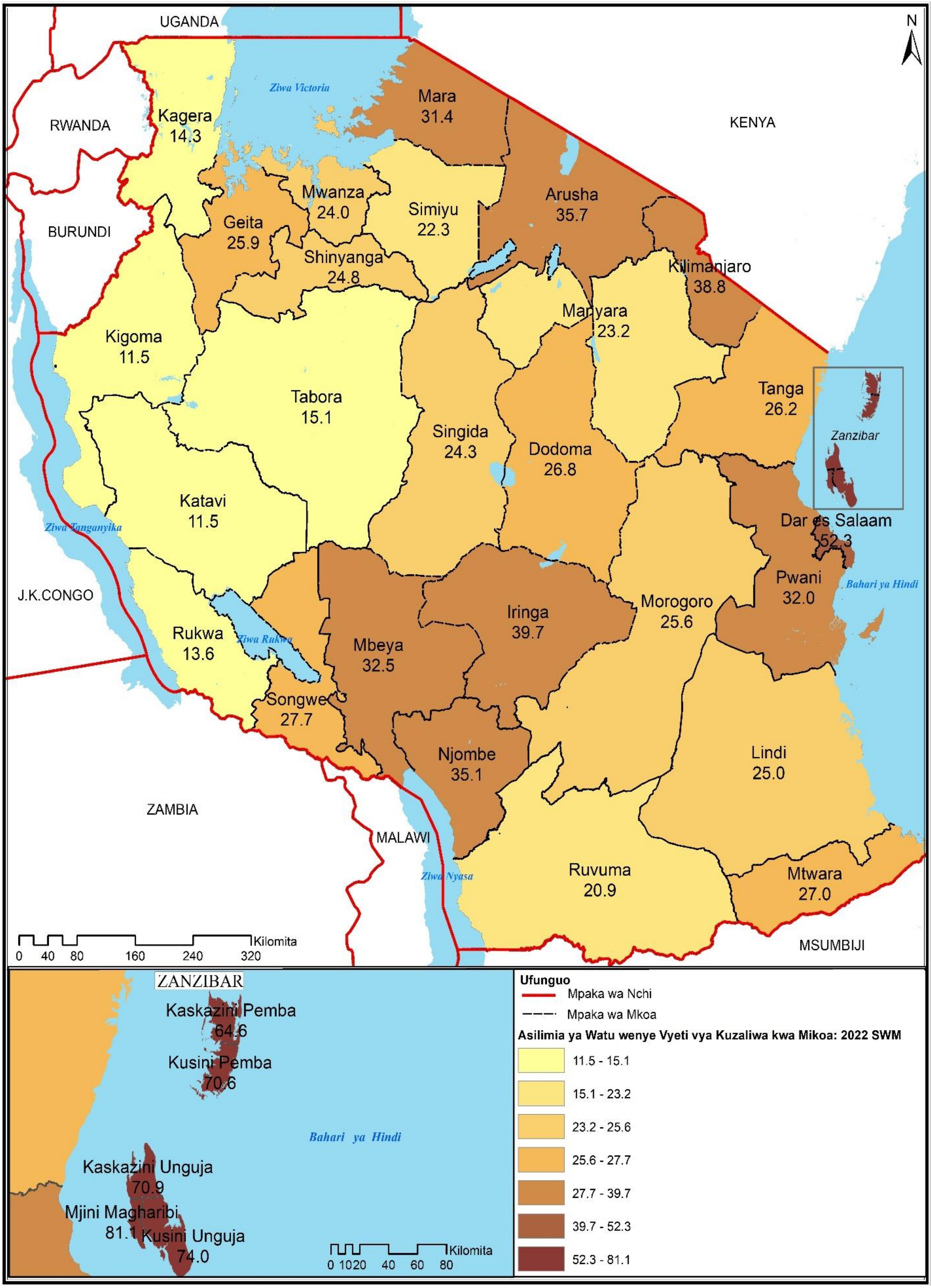

7.0 Vitambulisho vya Taifa

Asilimia 23.3 ya watu wenye umri wa miaka 18 na zaidi Tanzania wana vitambulisho vya taifa ambapo asilimia 13.4 wana namba za kitambulisho cha taifa pekee na asilimia 63.4 wana kitambulisho cha mpiga kura. Tanzania Bara ina asilimia 22.2 ya watu wenye kitambulisho cha taifa na asilimia 13.7 wana namba za kitambulisho cha taifa na asilimia 63.7 wana kitambulisho cha mpiga kura . Kwa Tanzania Zanzibar, zaidi ya nusu (57.3%) ya watu wana kitambulisho cha taifa ambapo asilimia 4.0 wana namba za kitambulisho cha taifa na asilimia 55.5 wana kitambulisho cha mpiga kura. Aidha, asilimia 57.6 ya watu Tanzania Zanzibar wana vitambulisho vya Mzanzibar Mkaazi.

Asilimia ya Watu Wanaomiliki Vitambulisho vya Taifa; Tanzania, SWM 2022

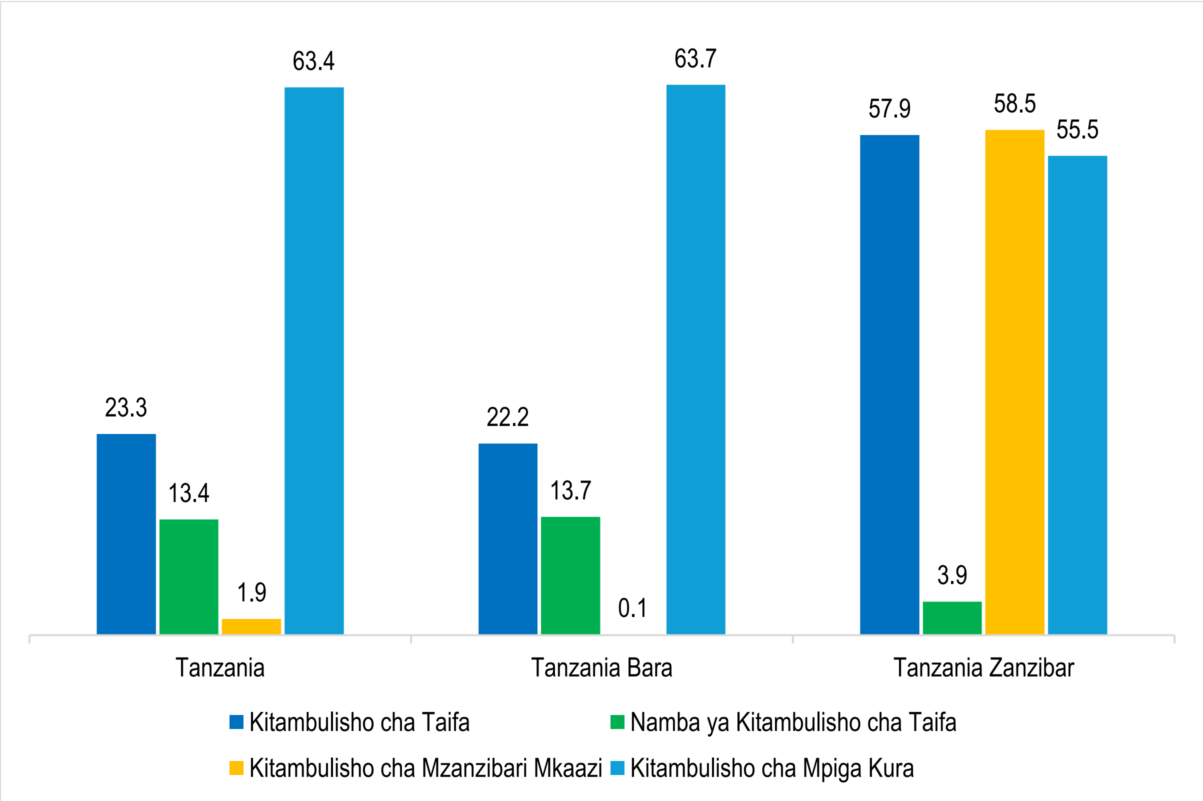

8.0 Bima ya Afya

Asilimia saba ya watu Tanzania wana bima ya afya kutoka Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) au Mfuko wa Bima ya Afya ya Jamii (CHIF) na asilimia 1.2 wana bima ya afya kutoka kwenye taasisi nyingine zinazotoa huduma hiyo. Kwa Tanzania Bara, asilimia 7.0 ya watu wana bima ya afya kutoka Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF) au Mfuko wa Bima ya Afya ya Jamii (CHIF) ambapo kwa Tanzania Zanzibar ni asilimia 5.6.

Mkoa wa Dar es Salaam kwa Tanzania Bara una asilimia kubwa (14.8%) ya watu wenye bima ya NHIF/CHIF ukifuatiwa na Mkoa wa Kilimanjaro (12.2%). Kwa Tanzania Zanzibar, Mkoa wa Mjini Magharibi una asilimia kubwa (8.4%) ukifuatiwa na Mkoa wa Kusini Unguja (4.5%).

Asilimia ya Watu Wenye Bima ya Afya ya Taifa (NHIF/CHIF) kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

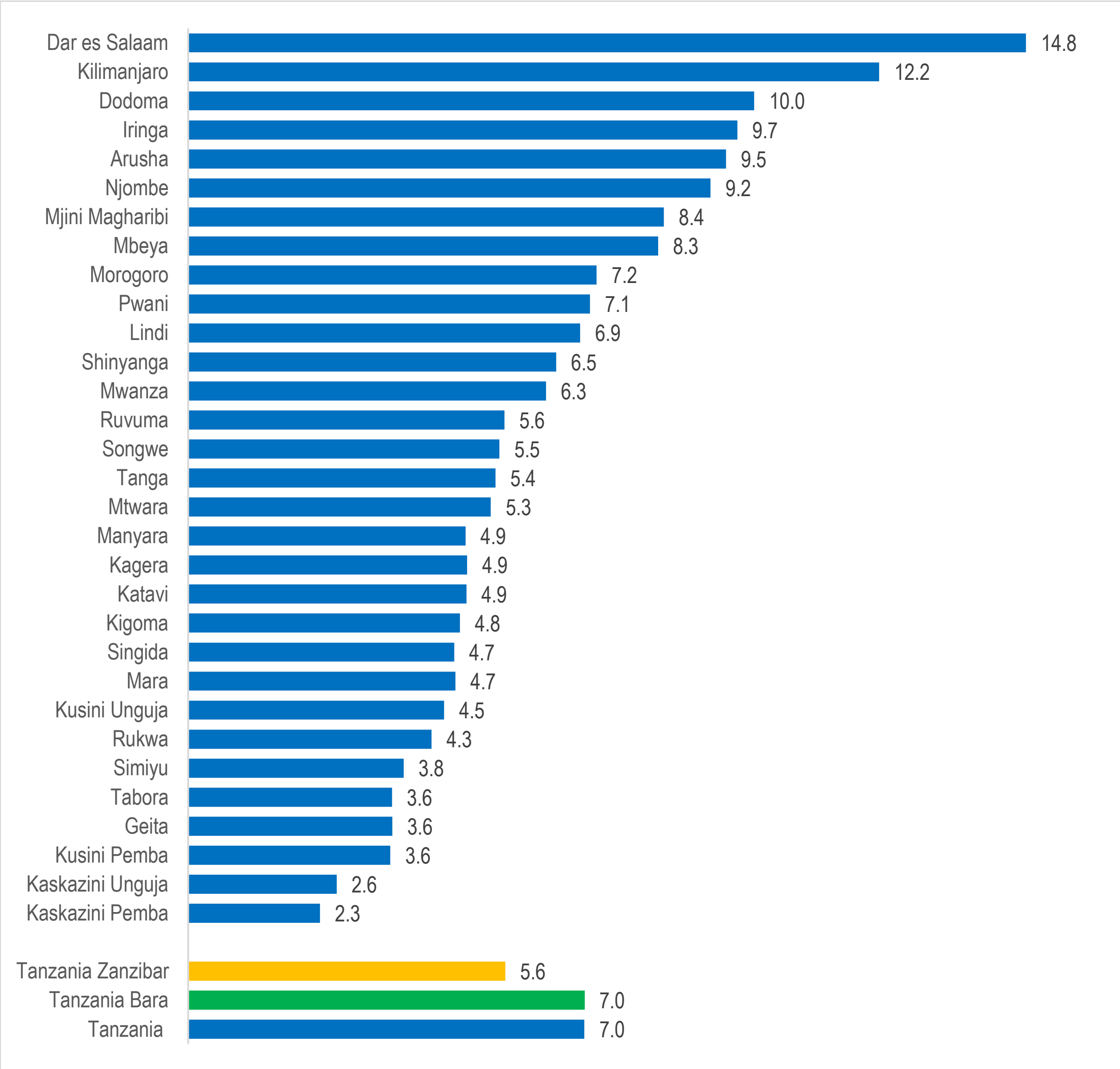

Matokeo yanaonesha kuwa, asilimia 13.8 ya watu wenye umri wa miaka 60 na zaidi wana kadi ya matibabu kwa wazee. Kwa Tanzania Bara, asilimia 14.0 wana kadi ya matibabu kwa wazee ambapo Tanzania Zanzibar ni asilimia 4.5. Asilimia ya wanawake walio na kadi za matibabu kwa wazee ni kubwa (14.2%) ikilinganishwa ile ya wanaume (13.3%).

Asilimia ya Watu Wenye Miaka 60 na Zaidi Walio na Kadi ya Matibabu kwa Wazee; Tanzania, SWM 2022

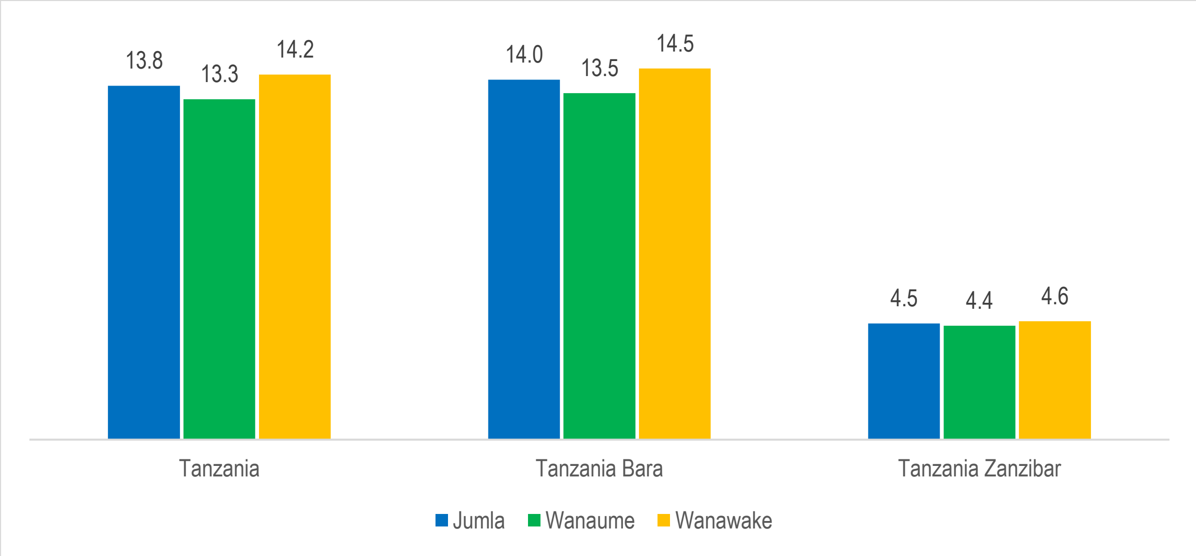

9.0 Hali ya Uyatima

Matokeo yanaonesha kuwa asilimia 10.4 ya watoto chini ya miaka 18 Tanzania ni yatima. Kati yao, asilimia 5.2 wamefiwa na baba peke yake, 1.8 wamefiwa na mama peke yake, na asilimia 3.4 wamefiwa na wazazi wote wawili. Asilimia ya watoto yatima ni kubwa Tanzania Bara (10.5%) ikilinganishwa na Tanzania Zanzibar (6.4%).

Hali ya Uyatima; Tanzania, SWM 2022

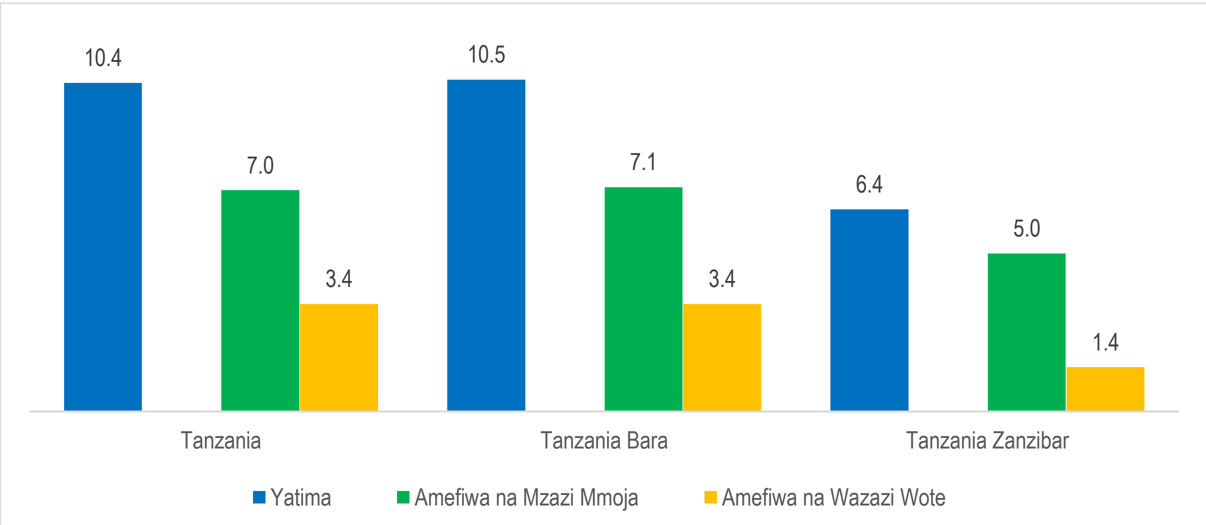

10.0 Kiwango cha Kujua Kusoma na Kuandika kwa Watu Wazima

Matokeo yanaonesha kuwa, asilimia 83.0 ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi Tanzania wanajua kusoma na kuandika. Kiwango cha kujua kusoma na kuandika kwa Tanzania Bara ni karibu sawa na kile cha Tanzania. Hata hivyo, kiwango cha kujua kusoma na kuandika ni kikubwa (90.6%) kwa Tanzania Zanzibar ikilinganishwa na kile

cha Tanzania Bara (82.8%). Kiwango cha kujua kusoma na kuandika ni kikubwa (86.8%) kwa wanaume ikilinganishwa na wanawake (79.5%).

Kiwango cha Kujua Kusoma na Kuandika kwa Watu Wazima (Miaka 15 na Zaidi) kwa Jinsi; Tanzania, SWM 2022

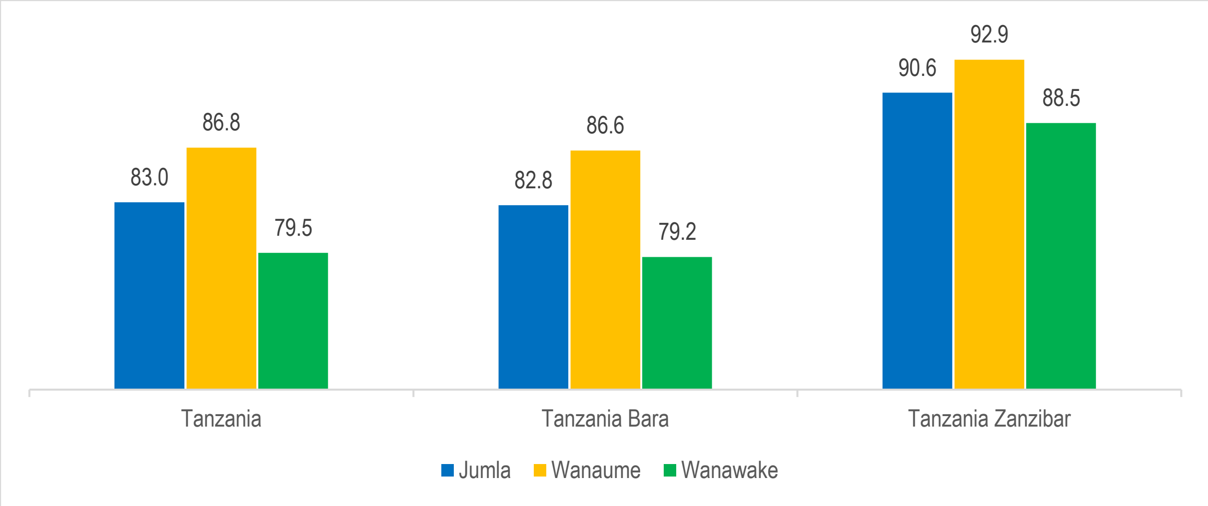

Kiwango cha kujua kusoma na kuandika kwa watu wazima kimeongezeka kutoka asilimia 78.1 mwaka 2012 hadi asilimia 83.0 mwaka 2022. Hali kama hii imeonekana kwa wanaume na wanawake.

Kiwango cha Kujua Kusoma na Kuandika kwa Watu wazima (Miaka 15 na Zaidi) kwa Jinsi; Tanzania, SWMT 2012 na 2022

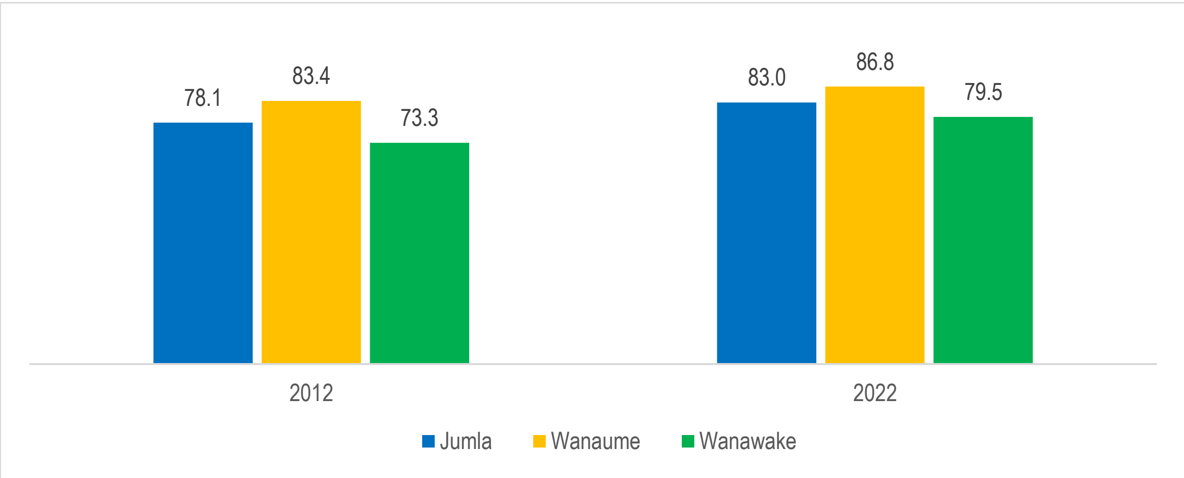

Kiwango cha kujua kusoma na kuandika kwa watu wazima kinatofautiana kimkoa kutoka asilimia 68.0 kwa Mkoa wa Tabora hadi asilimia 97.5 kwa Mkoa wa Dar es Salaam. Mikoa mingine yenye kiwango cha kujua kusoma na kuandika kinachozidi asilimia 90 ni Mjini Magharibi (96.2%), Kilimanjaro (94.2%) na Kusini Unguja (93.9%). Mikoa mingine yenye kiwango kidogo cha kujua kusoma na kuandika ni Katavi (70.4%), Rukwa (74.1%) na Simiyu (75.0%).

Kiwango cha Kujua Kusoma na Kuandika kwa Watu Wazima (Miaka 15 na Zaidi) kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

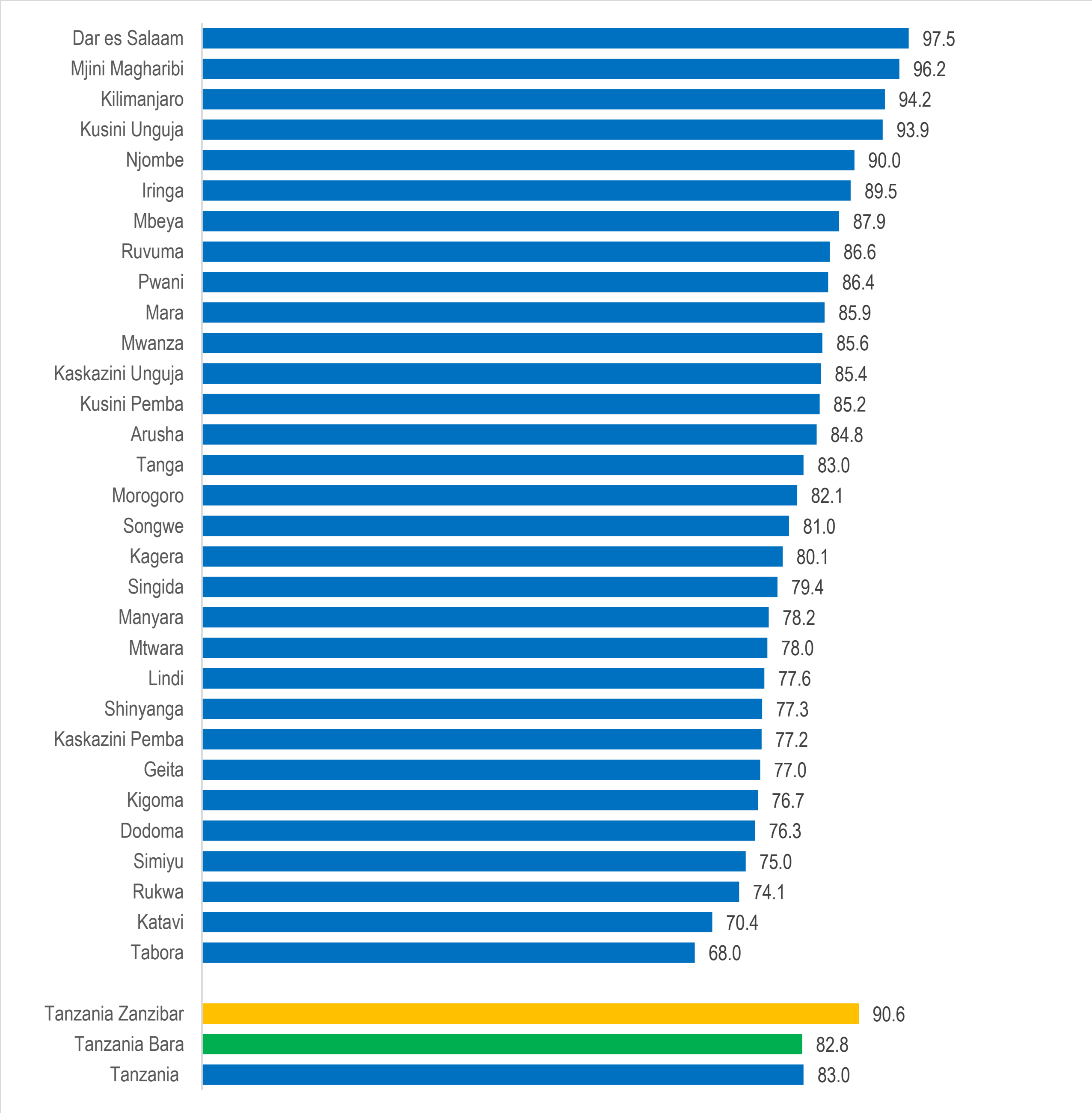

11.0 Kiwango Halisi cha Uandikishaji

Kiwango Halisi cha Uandikishaji (Net Enrolment Rate) katika shule za msingi Tanzania ni asilimia 83.3; kiwango hiki ni kikubwa kwa wanawake (85.4 %) ikilinganishwa na wanaume (81.2%). Matokeo pia yanaonesha kuwa, kiwango halisi cha uandikishaji katika shule za msingi ni kikubwa kwa Tanzania Zanzibar (96.9%) ikilinganishwa na asilimia 82.9 kwa Tanzania Bara.

Kiwango Halisi cha Uandikishaji Shule za Msingi (Miaka 7-13) kwa Jinsi; Tanzania, SWM 2022

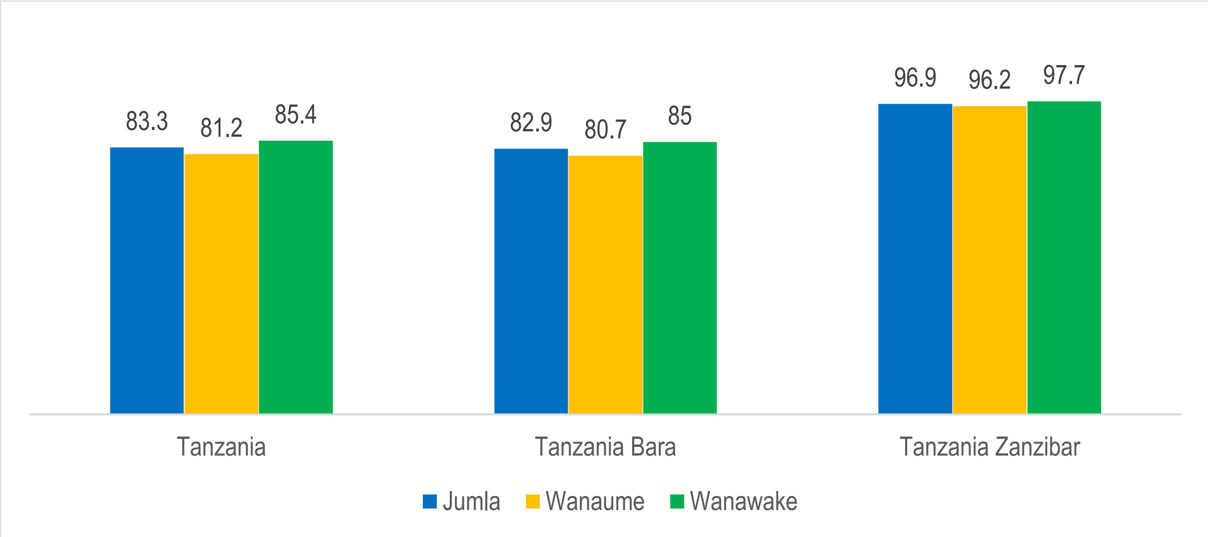

Kiwango Halisi cha Uandikishaji Tanzania kimeongezeka kutoka asilimia 76.8 mwaka 2012 hadi asilimia 83.3 mwaka 2022. Kiwango kama hicho pia kimeonekana kwa Tanzania Bara. Kwa Tanzania Zanzibar, Kiwango Halisi cha Uandikishaji kimeongezeka kutoka asilimia 85.9 mwaka 2012 hadi asilimia 96.9 mwaka 2022.

Kiwango Halisi cha Uandikishaji katika Shule za Msingi (Miaka 7-13); Tanzania, SWM 2012 na 2022

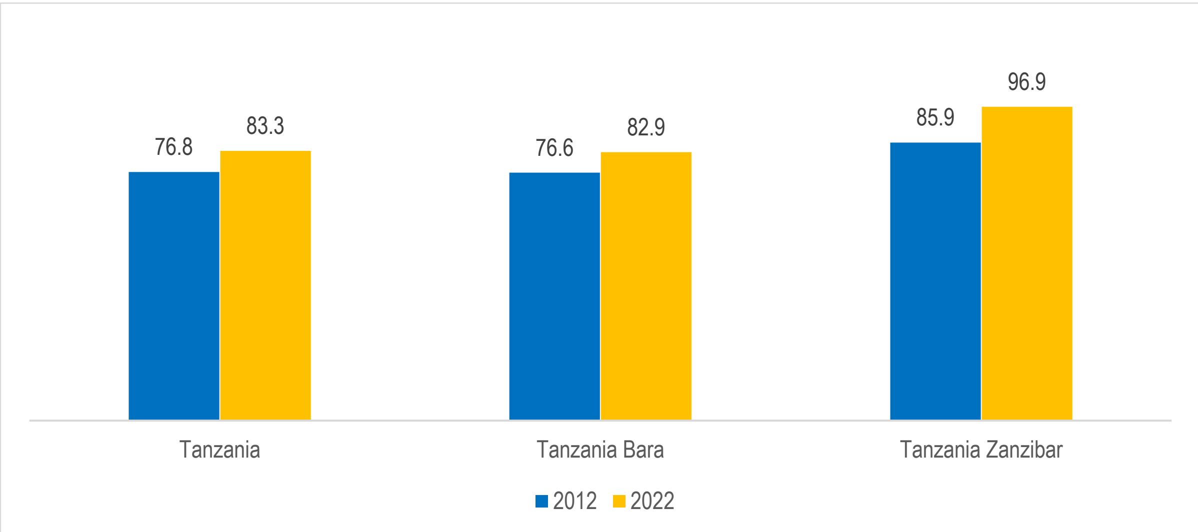

Matokeo yanaonesha kuwa Mkoa wa Kilimanjaro kwa Tanzania Bara una kiwango kikubwa (96.4%) cha uandikishaji halisi ambapo Mkoa wa Tabora una kiwango kidogo (63.4%). Kwa Tanzania Zanzibar, Mkoa wa Mjini Magharibi una kiwango kikubwa cha uandikishaji halisi (98.2%) ambapo Mkoa wa Kaskazini Pemba una kiwango kidogo (93.9%).

Kiwango Halisi cha Uandikishaji katika Shule za Msingi (Miaka 7-13) kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

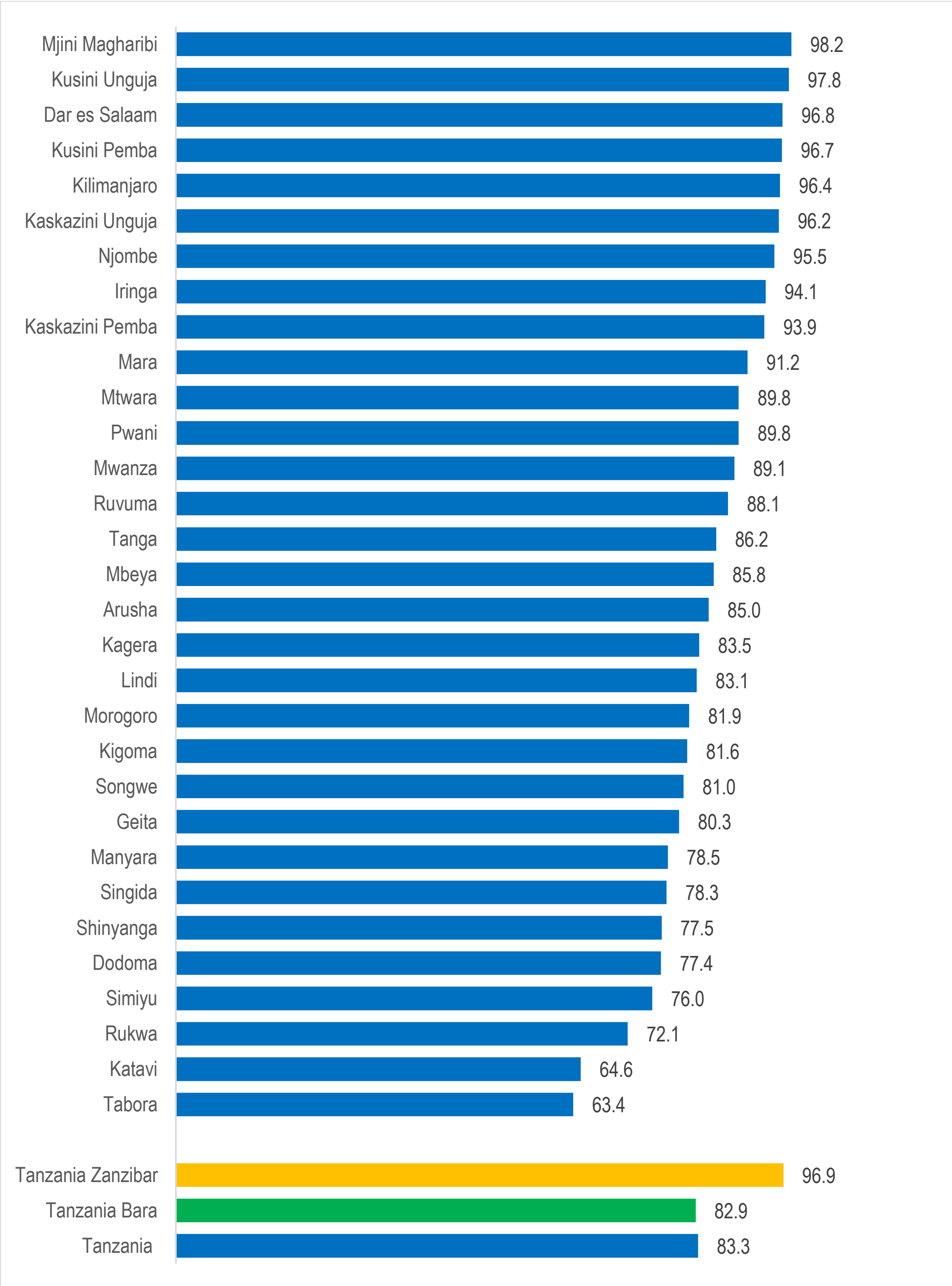

12.0 Hali ya Mahudhurio Shuleni

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa, kati ya watu wenye umri wa miaka minne na zaidi Tanzania, asilimia 19.9 hawajawahi kuhudhuria shule; kiwango ni kikubwa zaidi (21.8%) kwa wanawake ikilinganishwa na wanaume (17.9%). Kiwango cha kutohudhuria shule ni kikubwa (20.2%) kwa Tanzania Bara ikilinganishwa na Tanzania Zanzibar (11.2%).

Asilimia ya Mgawanyo wa Watu wenye Umri wa Miaka Minne na Zaidi kwa Jinsi na Hali ya Mahudhurio Shuleni; Tanzania SWM 2022

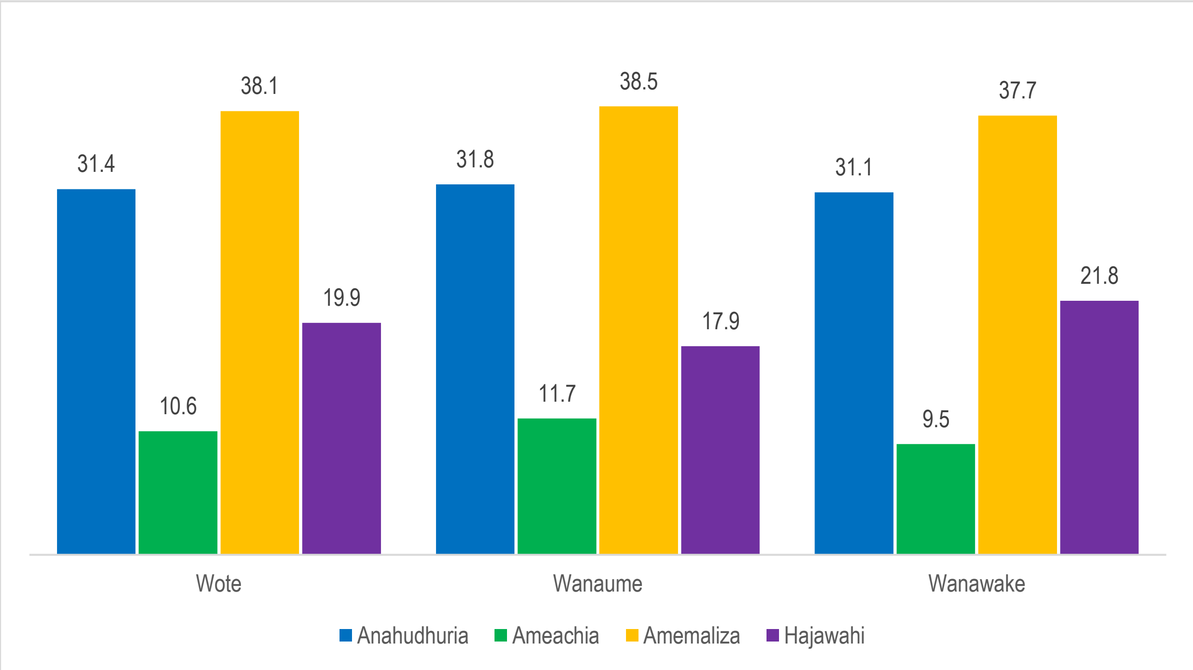

13.0 Hali ya Kazi katika Ajira

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa watu wengi waliokatika ajira (43.2%) wanajishughulisha na kazi za kilimo/uvuvi ikifuatiwa na wale walio katika kazi ya kawaida zisizo za ujuzi (21.7%), na kazi za ufundi wa kutumia mikono (19.7%). Hali kama hii imeonekana kwa Tanzania Bara. Kwa Tanzania Zanzibar, idadi kubwa ya watu walioajiriwa (27.3%) wako katika kazi za kawaida zisizo za ujuzi ikifuatiwa na kilimo/uvuvi (24.2%).

Asilimia ya Mgawanyo wa Watu Wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Walioajiriwa kwa Aina ya Kazi; Tanzania, SWM 2022

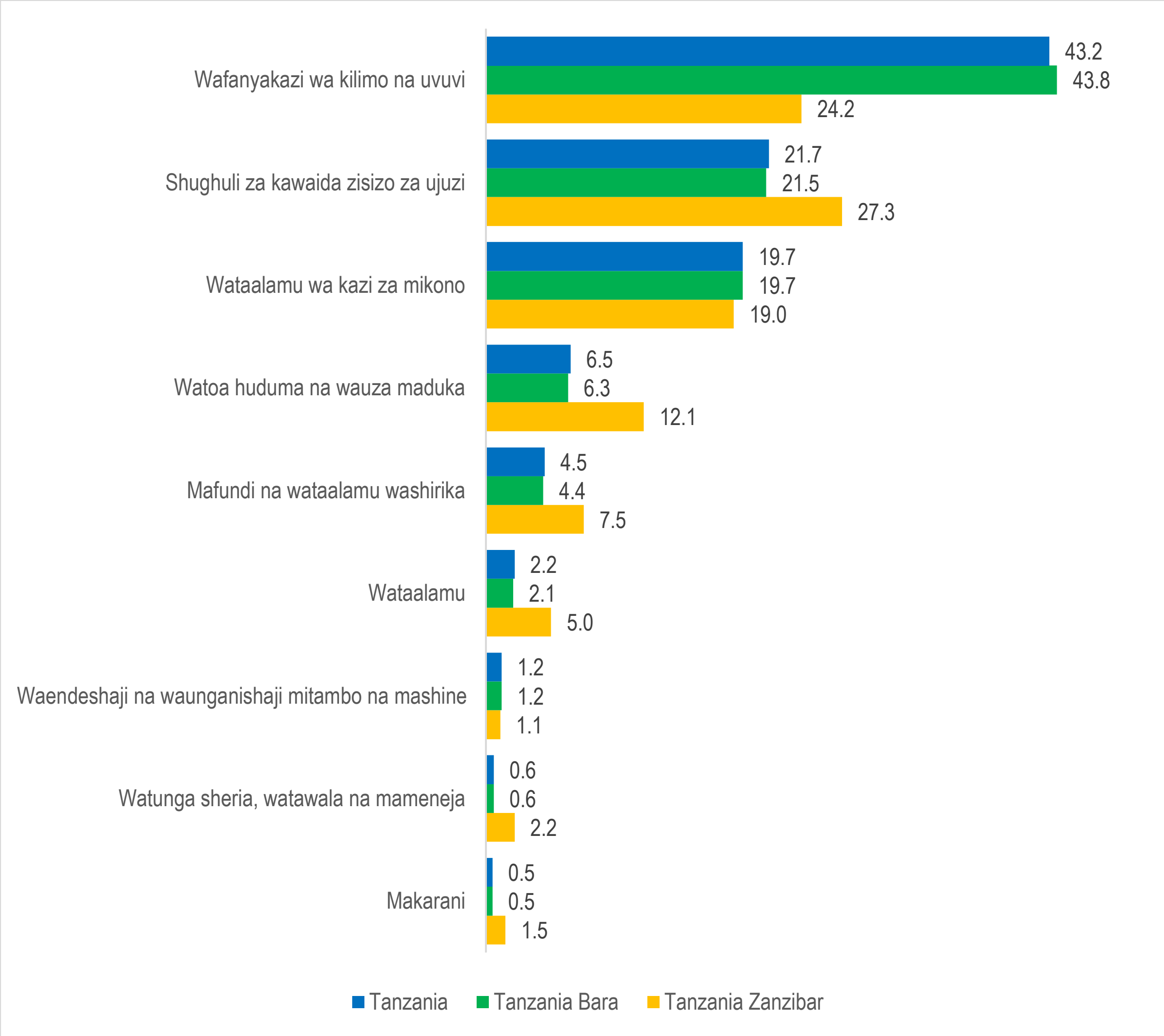

14.0 Kiwango cha Ulemavu

Matokeo ya Sensa 2022, yanaonesha kuwa asilimia 11.2 ya watu Tanzania, wenye umri wa miaka 7 na zaidi wana aina fulani ya ulemavu. Kuna tofauti ndogo ya kiwango cha watu wenye ulemavu kati ya Tanzania Bara (11.2%) na Tanzania Zanzibar (11.4%).

Kiwango cha ulemavu kinatofautiana kati ya mkoa na mkoa. Mkoa wa Shinyanga una kiwango kidogo (8.8%) ya watu wenye ulemavu ambapo Mkoa wa Kilimanjaro una kiwango kikubwa (15.3%).

Kiwango cha Ulemavu kwa Watu wenye Umri wa Miaka 7 na Zaidi kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

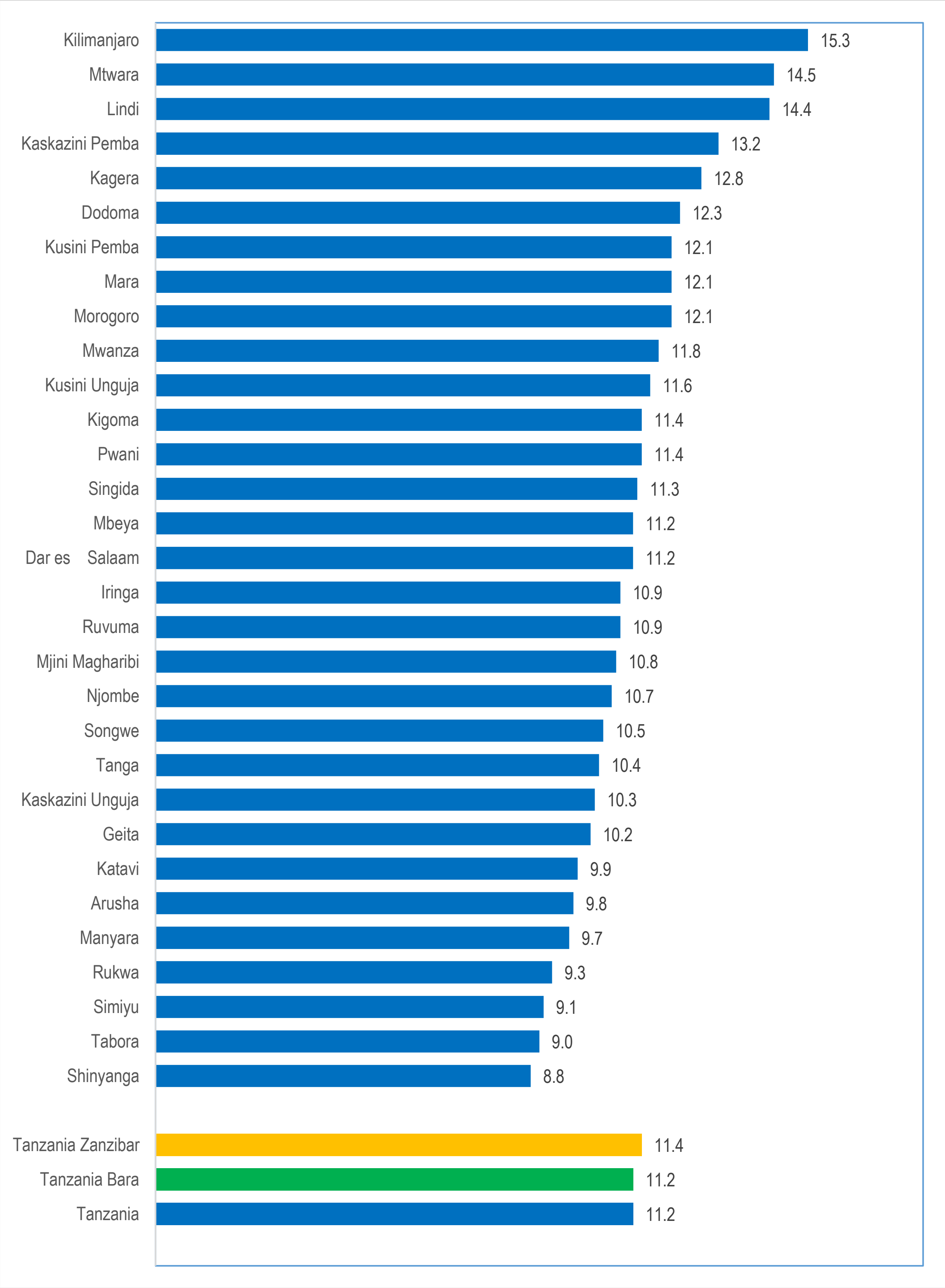
Kilimanjaro 15.3
Mtwara 14.5
Lindi 14.4
Kaskazini Pemba 13.2
Kagera 12.8
Dodoma 12.3
Kusini Pemba 12.1
Mara 12.1
Morogoro 12.1
Mwanza 11.8
Kusini Unguja 11.6
Kigoma 11.4
Pwani 11.4
Singida 11.3
Mbeya 11.2
Dar es Salaam 11.2
Iringa 10.9
Ruvuma 10.9
Mjini Magharibi 10.8
Njombe 10.7
Songwe 10.5
Tanga 10.4
Kaskazini Unguja 10.3
Geita 10.2
Katavi 9.9
Arusha 9.8
Manyara 9.7
Rukwa 9.3
Simiyu 9.1
Tabora 9.0
Shinyanga 8.8
Tanzania Zanzibar 11.4
Tanzania Bara 11.2
Tanzania 11.2

15.0 Hali ya Umiliki wa Ardhi

Asilimia 32.5 ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi Tanzania wanamiliki ardhi ambapo asilimia 29.2 ya wanawake wanamiliki ardhi ikilinganishwa na asilimia 36.2 ya wanaume. Umiliki wa ardhi kwa Tanzania Bara ni asilimia 33.0 na Tanzania Zanzibar ni asilimia 16.2.

Mgawanyo wa Asilimia ya Watu wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Wanaomiliki Ardhi kwa Jinsi; Tanzania, SWM 2022

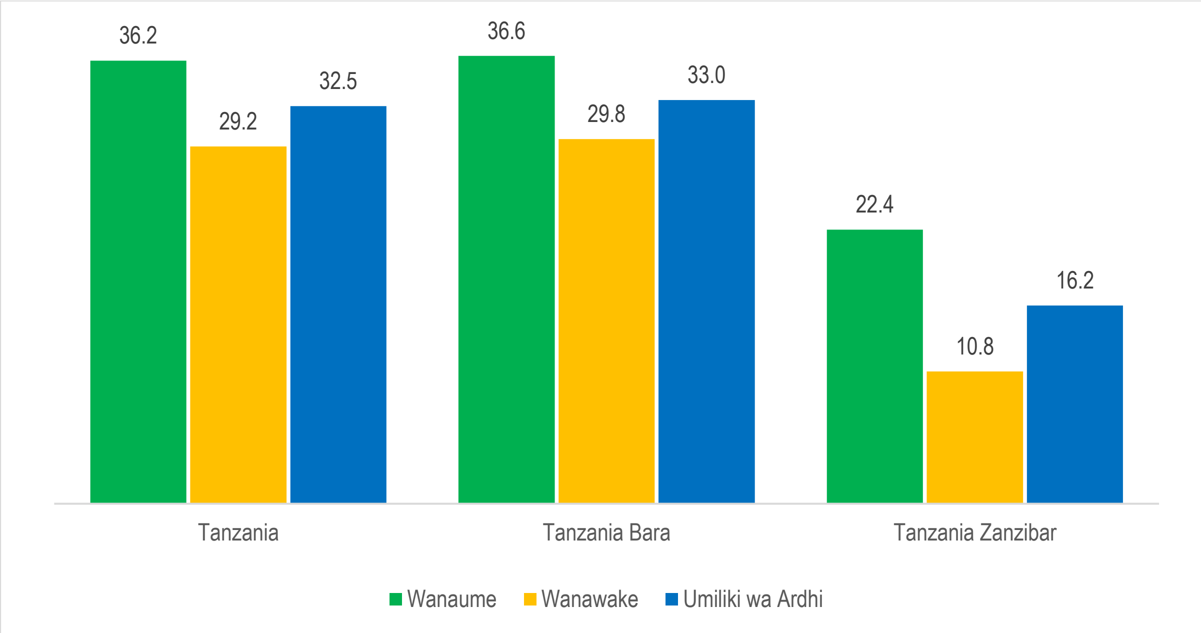

Matokeo yanaonesha kuwa, kwa Tanzania Bara, Mkoa wa Mtwara una asilimia kubwa (47.0%) ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi wanaomiliki ardhi ukifuatiwa na Mkoa wa Ruvuma (45.3%). Aidha, Mikoa ya Dar es Salaam na Katavi ina asilimia ndogo ya watu wanaomiliki ardhi (21.2% na 23.0% mtawalia). Kwa Tanzania Zanzibar, Mkoa wa Kaskazini Unguja una asilimia ndogo ya watu wanaomiliki ardhi (12.6%) na Mkoa wa Kusini Unguja una asilimia kubwa (22.9%).

Asilimia ya Watu Wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Wanaomiliki Ardhi kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

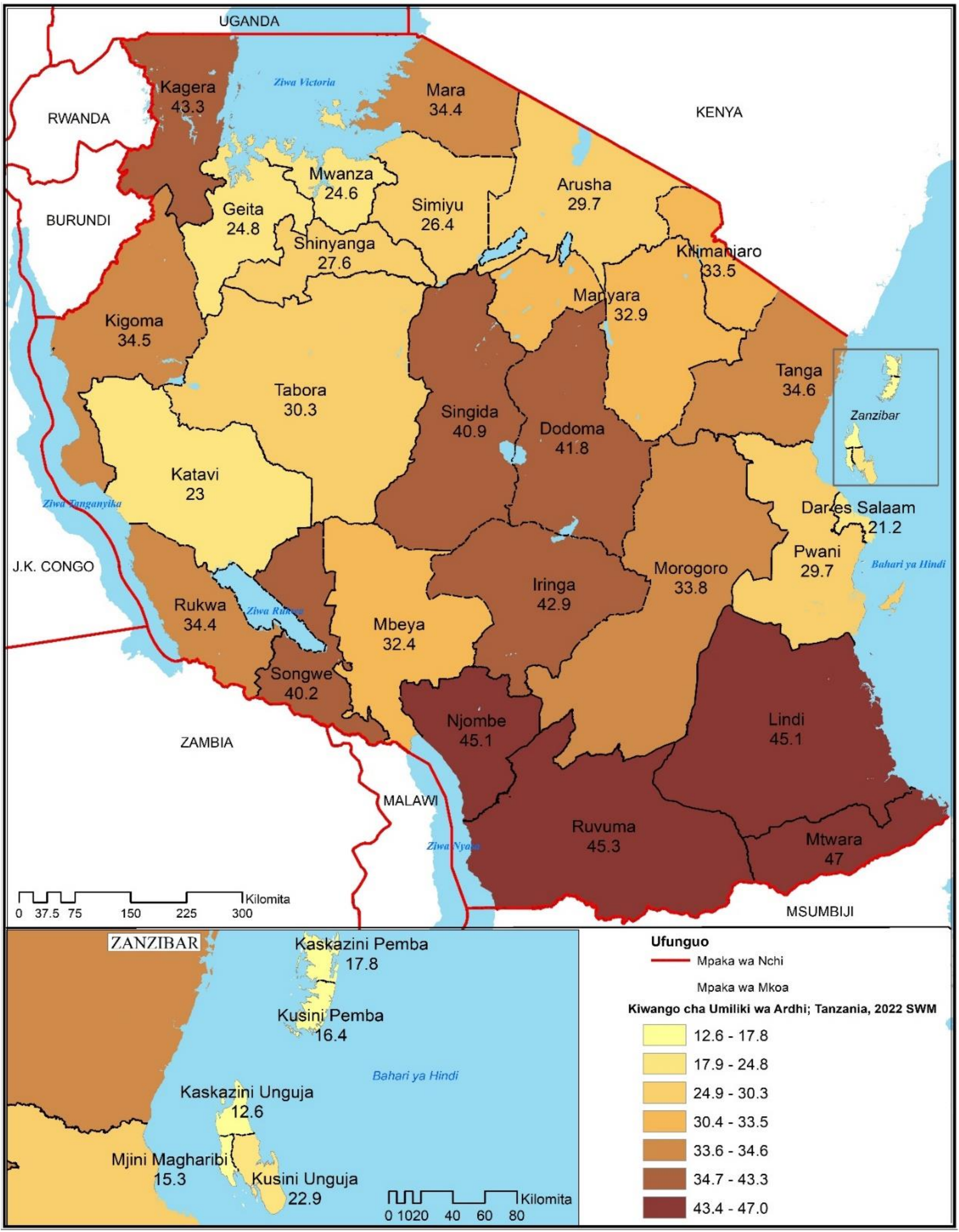

16.0 Umiliki wa Rasilimali (Assets) katika Kaya

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa, asilimia 64.5 ya kaya Tanzania zinamiliki nyumba. Asilimia ya kaya zinazomiliki nyumba ni kubwa (71.3%) kwa Tanzania Zanzibar ikilinganishwa na Tanzania Bara (64.3%). Matokeo pia yanaonesha kuwa, asilimia 63.1 ya kaya Tanzania zinamiliki ardhi au shamba na asilimia 55.0 zinamiliki jembe la mkono.

Asilimia ya Umilikaji wa Rasilimali katika Kaya; Tanzania, SWM 2022

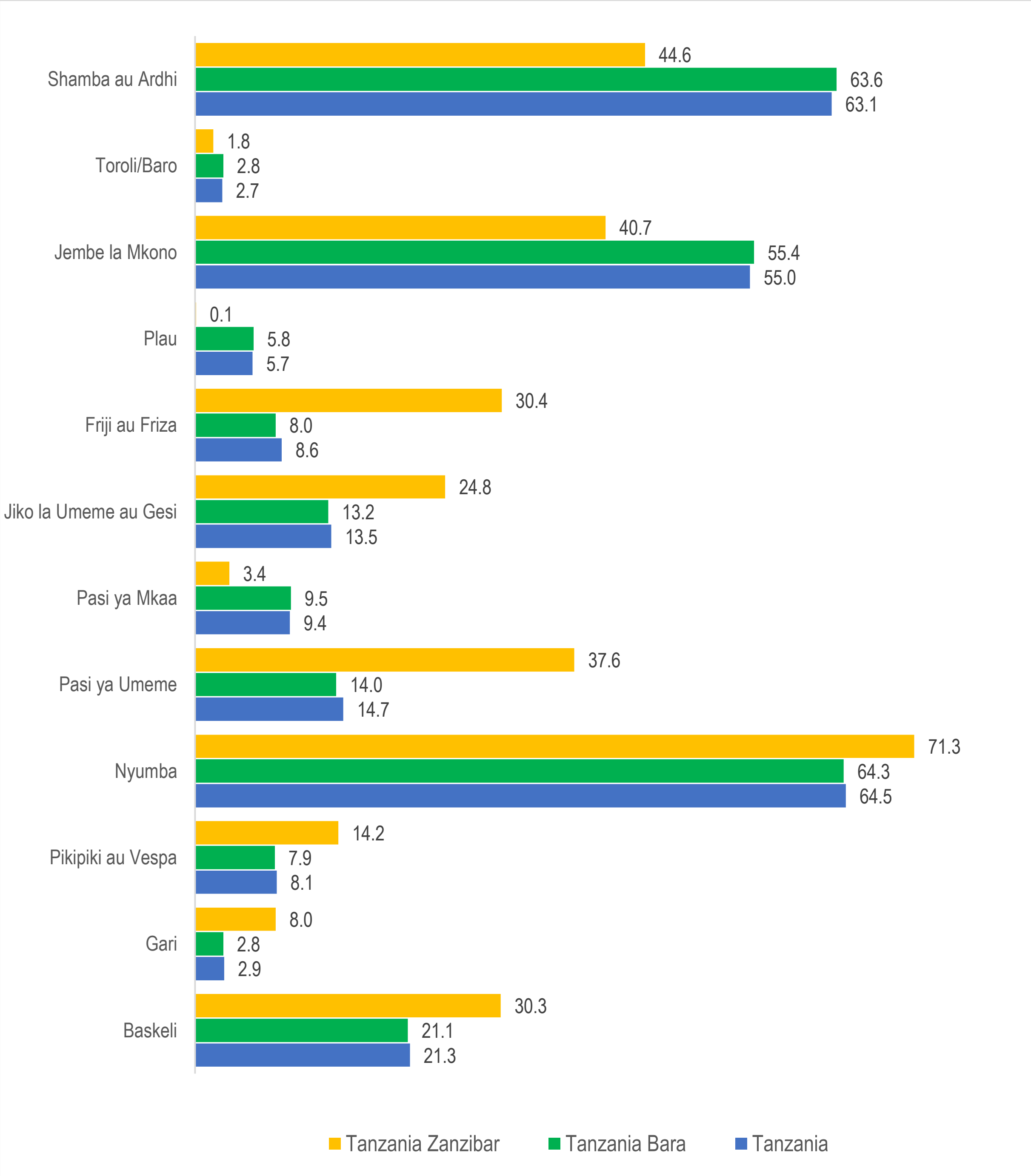

17. Kaya Zinazotumia Nishati ya Umeme Kuangazia

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa asilimia 37.4 ya kaya Tanzania zinatumia umeme wa gridi ya Taifa (TANESCO/ZECO) kama chanzo kikuu cha nishati ya kuangazia. Matumizi ya umeme kama chanzo kikuu cha nishati ya kuangazia kwa Tanzania Zanzibar ni makubwa (66.9%) ikilinganishwa na Tanzania Bara (36.6%). Aidha, Mkoa wa Simiyu una kiwango cha chini zaidi cha kaya (15.9%) zinazotumia umeme kama chanzo kikuu cha nishati ya kuangazia ambapo Mkoa wa Mjini Magharibi una kiwango cha juu zaidi (88.9%).

Asilimia ya Kaya Zinazotumia Umeme kutoka Gridi ya Taifa kama Chanzo Kikuu cha Nishati ya Kuangazia kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

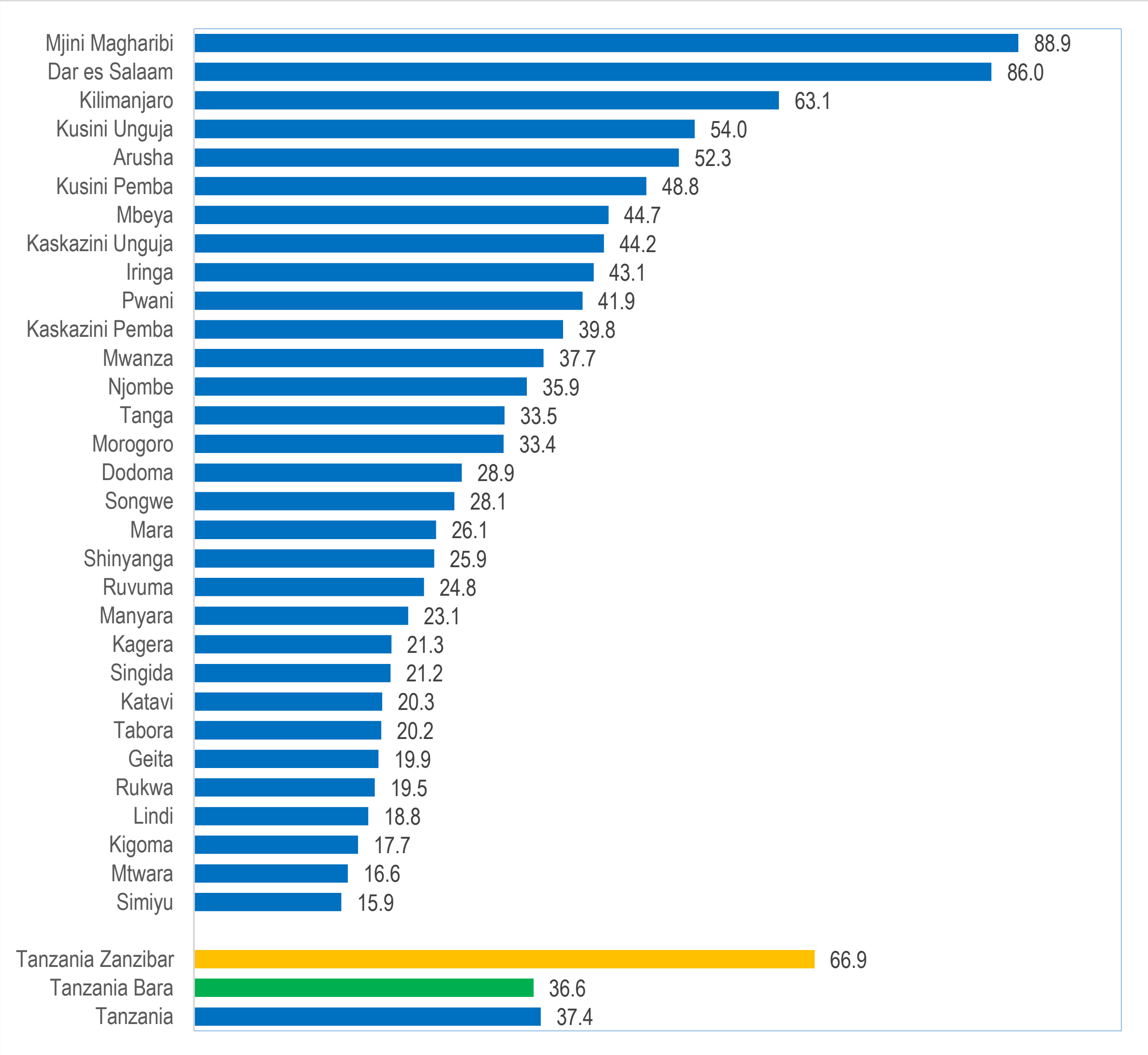

Asilimia ya kaya zinazotumia umeme wa gridi ya Taifa kwa kuangazia Tanzania imeongezeka kutoka asilimia 21.3 mwaka 2012 hadi asilimia 37.4 mwaka 2022. Kwa Tanzania Bara, ongezeko hilo ni kutoka asilimia 20.7 hadi 36.6 na kwa Tanzania Zanzibar asilimia 42.9 hadi asilimia 66.9.

Asilimia ya Kaya Zinazotumia Umeme kutoka Gridi ya Taifa Kama Chanzo Kikuu cha Nishati ya Kuangazia Tanzania; SWMT 2012 na 2022

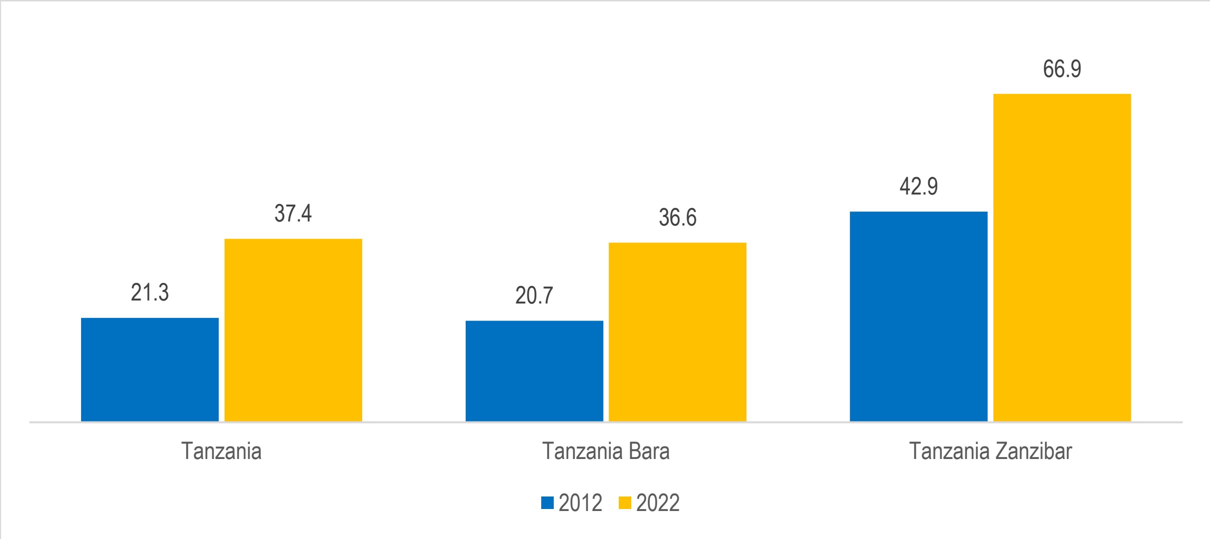

18.0 Kaya zinazotumia Maji ya Bomba/Mfereji

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonyesha kuwa, karibu nusu ya kaya zote Tanzania na Tanzania Bara (50.9% na 50.2% mtawalia) zinatumia maji ya bomba/mfereji kama chanzo kikuu cha maji ya kunywa. Hata hivyo, kwa Tanzania Zanzibar takriban robo tatu (74.7%) ya kaya zote zinatumia maji ya bomba/mfereji kama chanzo kikuu cha maji ya kunywa.

Aidha, kaya zinazotumia maji ya bomba/mfereji kama chanzo kikuu cha maji ya kunywa kwa Tanzania zimeongezeka kutoka asilimia 37.0 mwaka 2012 hadi asilimia 50.9 mwaka 2022. Kwa Tanzania Bara, ongezeko hilo ni kutoka asilimia 36.0 hadi 50.2 na asilimia 73.0 hadi 74.7 kwa Tanzania Zanzibar.

Asilimia ya Kaya Zinazotumia Maji ya Bomba/Mfereji Kama Chanzo Kikuu cha Maji ya Kunywa; Tanzania, SWM 2012 na 2022

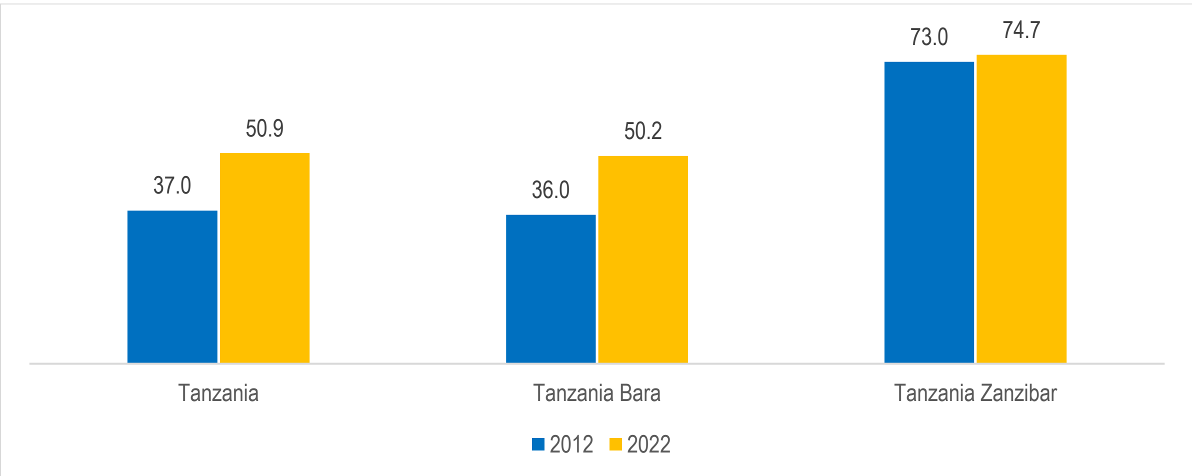

Matumizi ya maji ya bomba/mfereji kama chanzo kikuu cha maji ya kunywa kwa kaya yanatofautiana kimkoa kuanzia asilimia 18.3 kwa Mkoa wa Geita hadi asilimia 86.6 kwa Mkoa Kilimanjaro.

Asilimia ya Kaya Zinazotumia Maji ya Bomba/Mfereji kama Chanzo Kikuu cha Maji ya Kunywa kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

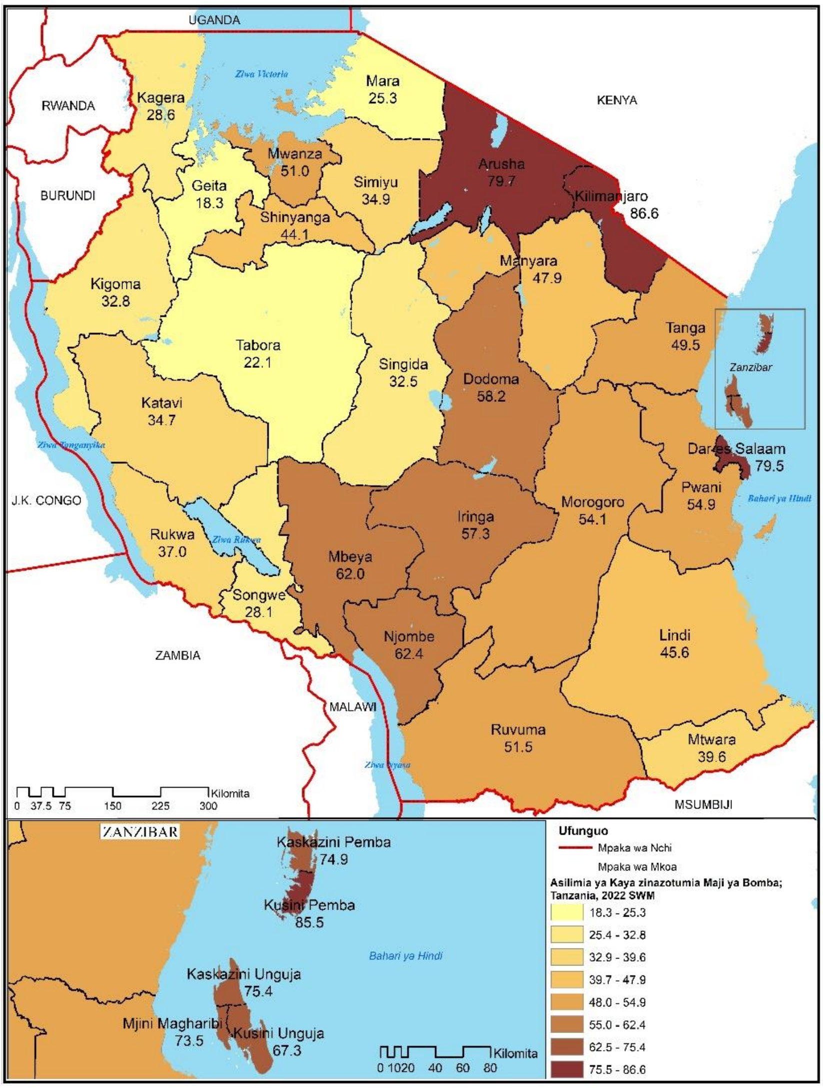

Maji ya Bomba

Tanzania: 50.9%

Tanzania Bara: 50.2%

Tanzania Zanzibar: 74.7%

19.0 Kaya zisizo na Vyoo

Matokeo ya Sensa 2022, yanaonesha kuwa asilimia 5.6 ya kaya Tanzania hazina vyoo. Asilimia ya kaya zisizo na vyoo kwa Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar ni 5.5 na 8.5 mtawalia. Aidha, asilimia ya kaya zisizo na vyoo inatofautiana kimkoa kutoka asilimia 0.2 kwa Dar es Salaam hadi asilimia 30.9 Kaskazini Pemba.

Asilimia ya Kaya zisizo na Vyoo kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

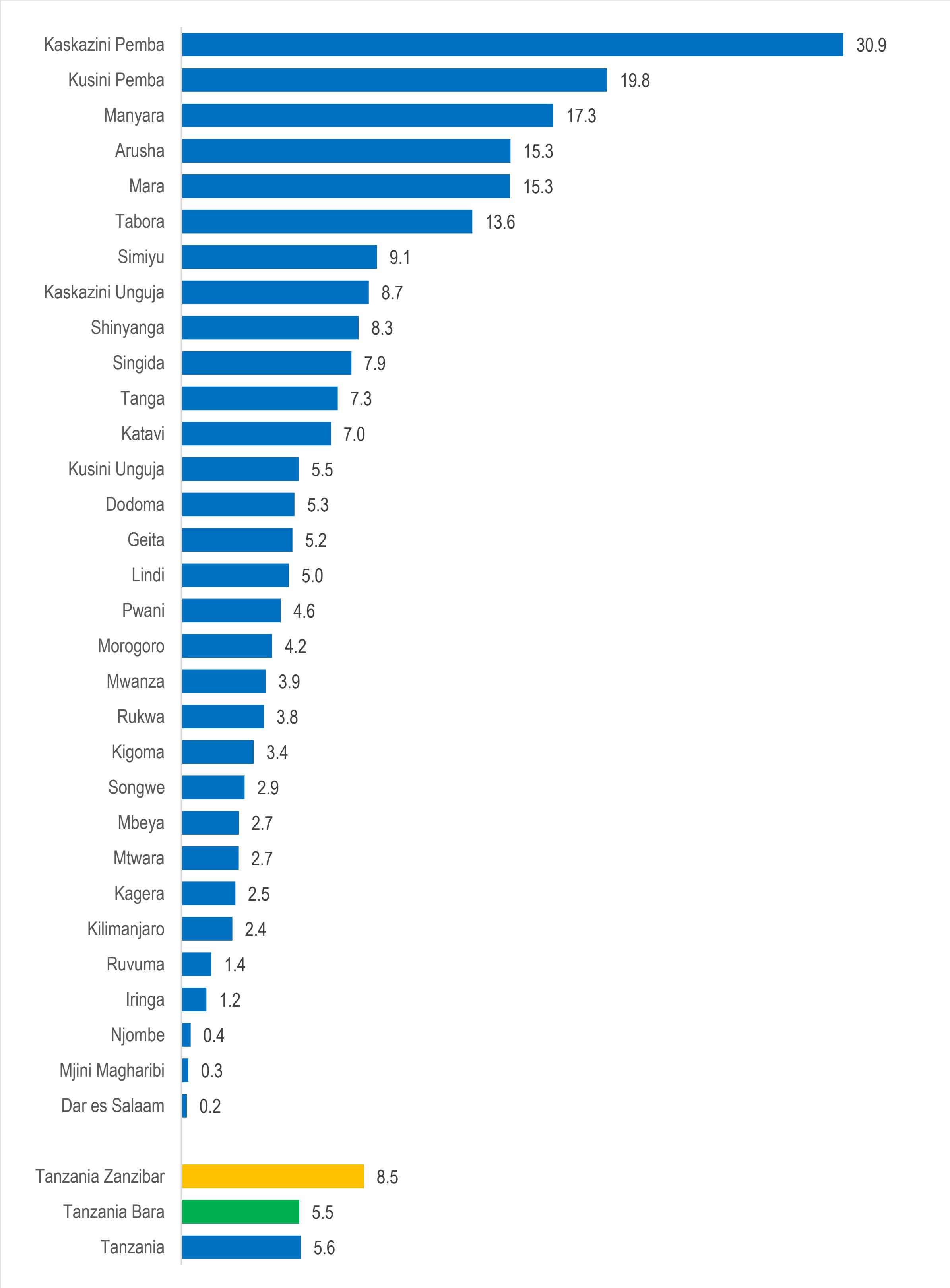

Hata hivyo, kaya zisizo na vyoo Tanzania zimepungua kutoka asilimia 7.8 mwaka 2012 hadi asilimia 5.6 mwaka 2022. Kwa Tanzania Bara, zimepungua kutoka asilimia 7.5 hadi 5.5 na Tanzania Zanzibar kutoka asilimia 19.3 hadi 8.5.

Asilimia ya Kaya Zisizo na Vyoo; Tanzania, SWM 2012 na 2022

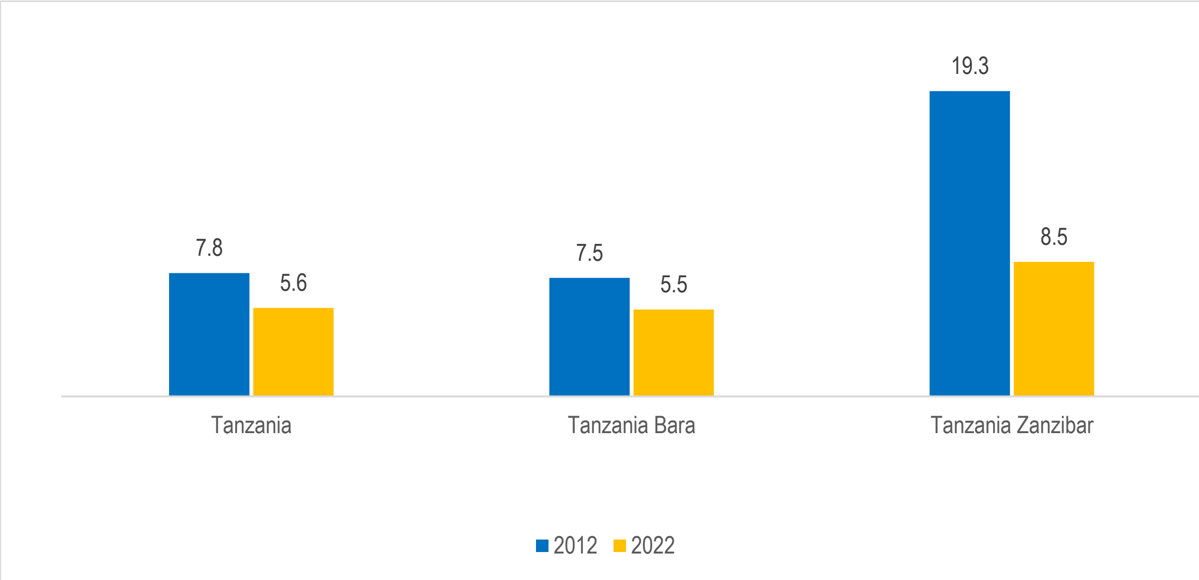

20.0 Utupaji wa Taka Ngumu

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa, asilimia 40.1 ya kaya zinachoma taka ngumu kama njia kuu ya utupaji taka ngumu ikifuatiwa na asilimia 21.9 ya kaya zinazotumia njia ya ukusanyaji wa mara kwa mara. Asilimia 40.5 ya kaya za Tanzania Bara, zinachoma taka ngumu kama njia kuu ya kutupa taka, ambapo kwa Tanzania Zanzibar asilimia 37.5 ya kaya zinatumia njia ya ukusanyaji wa mara kwa mara kama njia kuu. Utupaji wa taka ngumu kwa kutumia njia ya ukusanyaji wa mara kwa mara inatumika zaidi katika mikoa ya Dar es Salaam (64.4%) na Mjini Magharibi (asilimia 64.2).

Asilimia ya Kaya kwa Aina ya Utupaji wa Taka Ngumu na Mkoa; Tanzania, SWM 2022

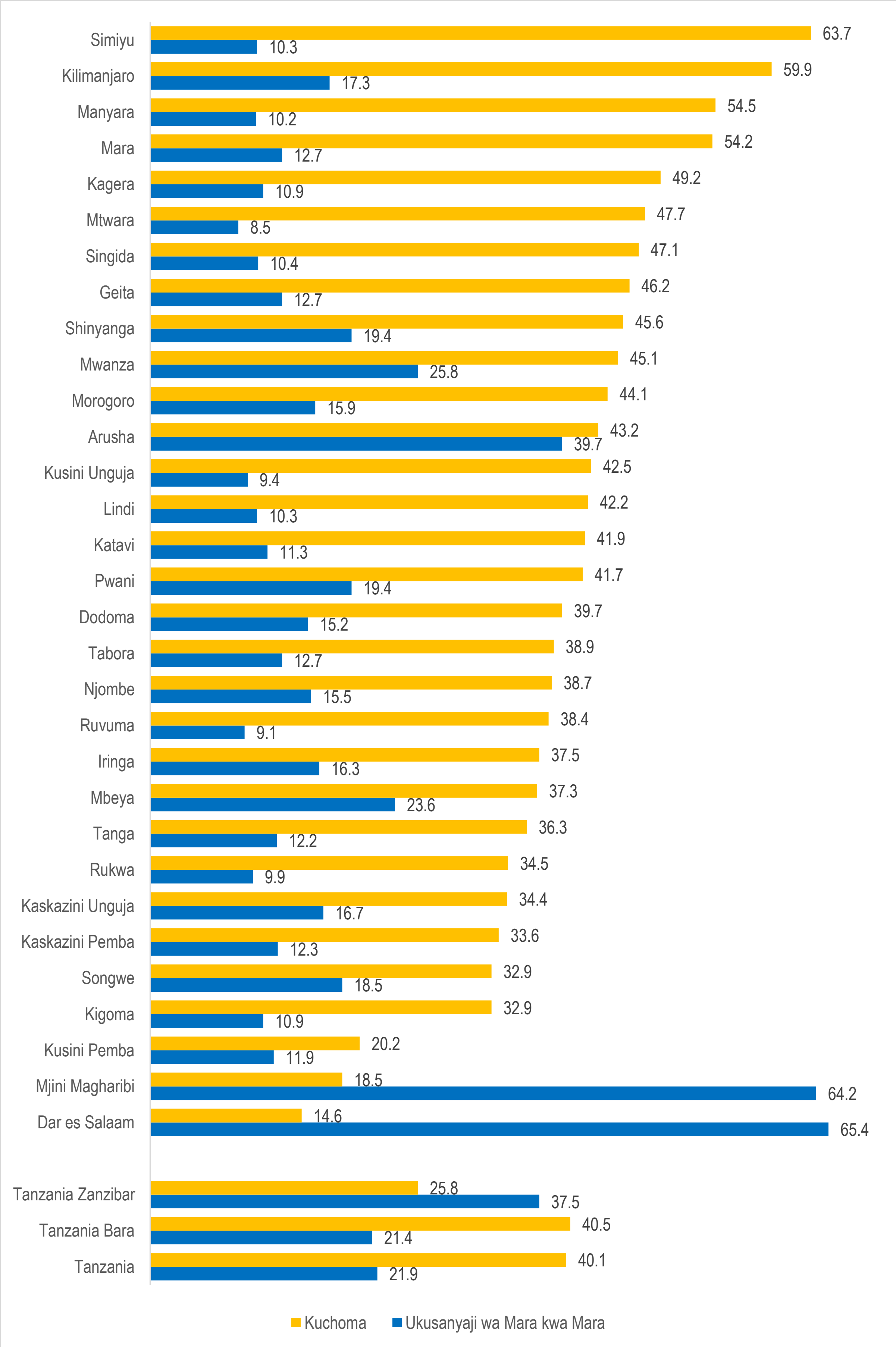

21.0 Umiliki Binafsi wa Simu za Mkononi

Matokeo ya Sensa 2022 yanaonesha kuwa, asilimia 82.5 ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi wanamiliki simu ya mkononi. Kiwango cha watu wanaomiliki simu ya mkononi ni kikubwa zaidi kwa Tanzania Zanzibar (88.8%) ikilinganishwa na Tanzania Bara (82.3%). Umiliki wa simu ya mkononi ni mkubwa zaidi kwa wanaume ikilinganishwa na wanawake kwa Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar.

Asilimia ya Watu Wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Wanaomiliki Simu ya Mkononikwa Jinsi; Tanzania, SWM 2022

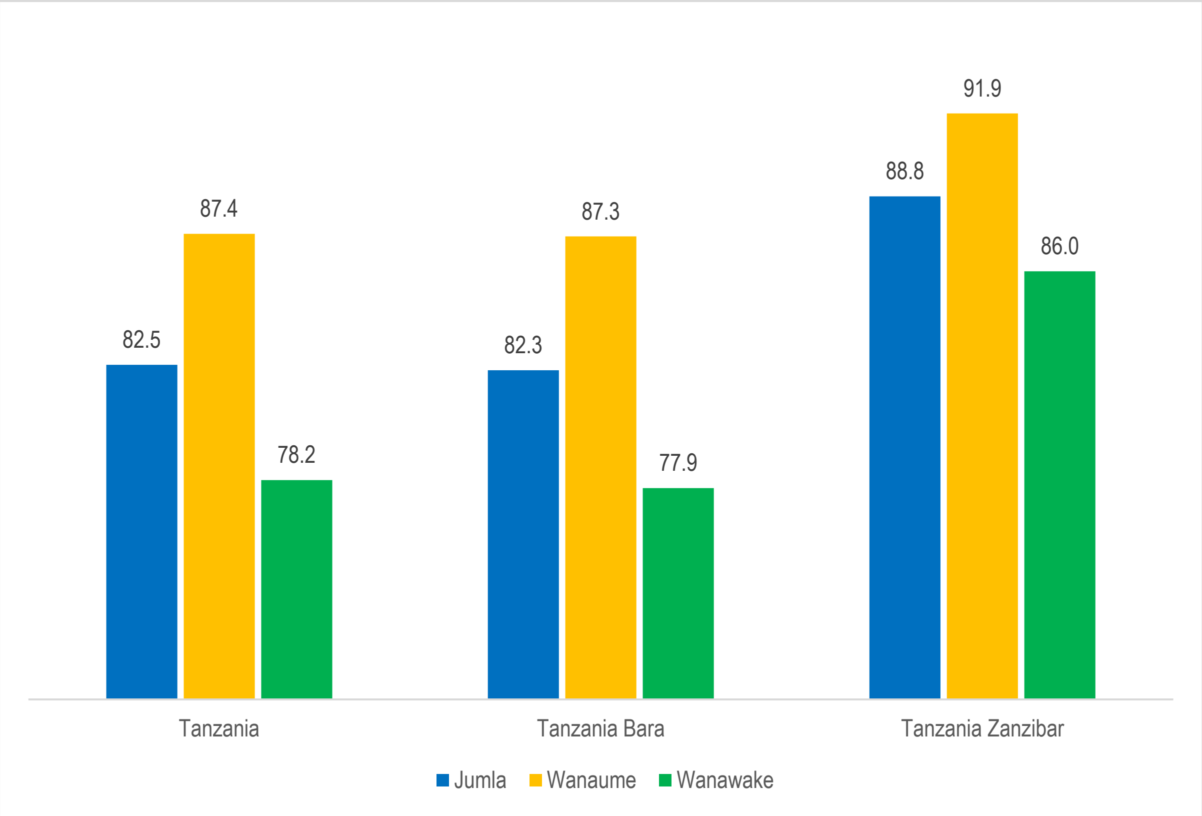

Umiliki wa simu ya mkononi (simu janja na simu za kawaida) unaongezeka kwa kasi baada ya umri wa miaka 14. Umiliki wa simu za kawaida uko kwa kiwango cha juu kwa watu wenye umri wa miaka 45-49 na 55-59 (asilimia 90.9 kwa kila kundi) na wanaomiliki simu njanja kiwango cha juu (asilimia 29.0) kiko kwa watu wenye umri wa miaka 25-29.

Asilimia ya Watu Wenye Umri wa Miaka minne na Zaidi Wanaomiliki Simu ya Mkononi kwa Aina ya Simu na Umri; Tanzania, SWM 2022

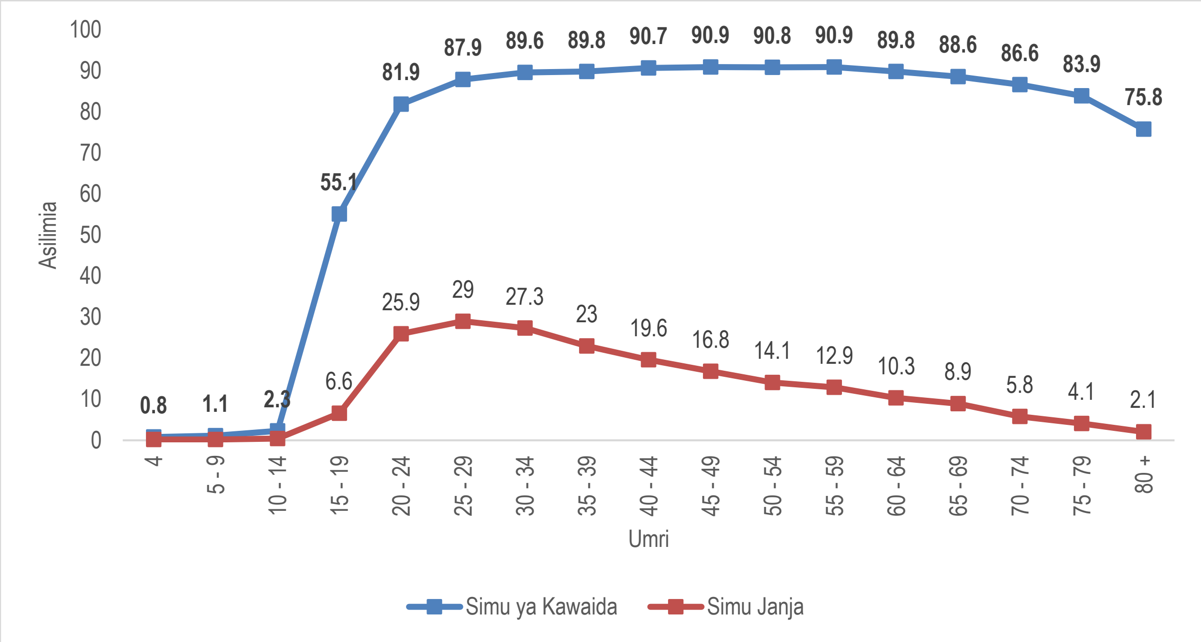

Mikoa yenye zaidi ya asilimia 90 ya watu wanaomiliki simu ya mkononi ni Dar es alaam (94.0%) ikifuatiwa na Mjini Magharibi (92.2%) na Kusini Unguja (91.8%). Mkoa wa Rukwa pekee una chini ya asilimia 75 ya watu wanaomiliki simu za mkononi (72.1%).

Asilimia ya Watu Wenye Umri wa Miaka 15 au Zaidi Wanaomiliki Simu ya Mkononi kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022

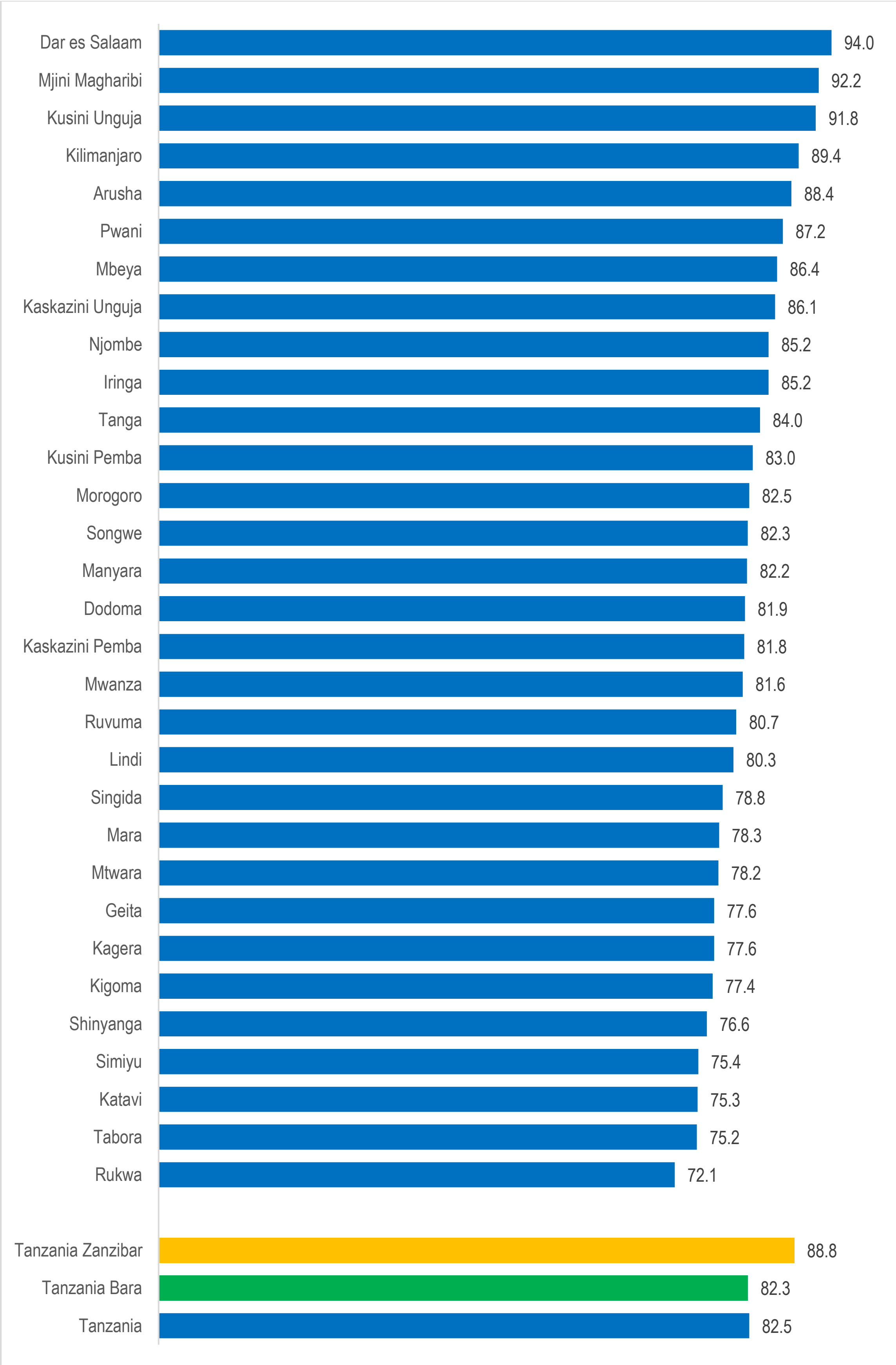
Dar es Salaam
94.0
Mjini Magharibi
92.2
Kusini Unguja
91.8
Kilimanjaro
89.4
Arusha
88.4
Pwani
87.2
Mbeya
86.4
Kaskazini Unguja
86.1
Njombe
85.2
Iringa
85.2
Tanga
84.0
Kusini Pemba
83.0
Morogoro
82.5
Songwe
82.3
Manyara
82.2
Dodoma
81.9
Kaskazini Pemba
81.8
Mwanza
81.6
Ruvuma
80.7
Lindi
80.3
Singida
78.8
Mara
78.3
Mtwara
78.2
Geita
77.6
Kagera
77.6
Kigoma
77.4
Shinyanga
76.6
Simiyu
75.4
Katavi
75.3
Tabora
75.2
Rukwa
72.1
Tanzania Zanzibar
88.8
Tanzania Bara
82.3
Tanzania
82.5

22.0 Umiliki wa Simu ya Mkononi katika Kaya

Asilimia 85.3 ya kaya Tanzania zina angalau mwanakaya mmoja mwenye umri wa miaka minne na zaidi ambaye anamiliki aina yoyote ya simu ya mkononi. Kiwango cha kaya zinazomiliki simu ya mkononi ni kikubwa (95.5%) kwa Tanzania Zanzibar ikilinganishwa na Tanzania Bara (85.0%).

Kiwango cha kaya zenye angalau mwanakaya mmoja anayemiliki simu ya mkononi Tanzania ni kati ya asilimia 69.4 kwa Mkoa wa Rukwa hadi asilimia 97.9 kwa Mkoa wa Mjini Magharibi. Mikoa yote ya Tanzania Zanzibar ina zaidi ya asilimia 90 ya kaya zenye angalau mwanakaya mmoja mwenye miaka minne na zaidi ambaye anamiliki simu ya mkononi.

Asilimia ya Kaya Zenye Angalau Mwanakaya Mmoja Mwenye Umri wa Miaka Minne na Zaidi Anayemiliki Simu ya Mkononi kwa Mkoa; Tanzania, SWM 2022.

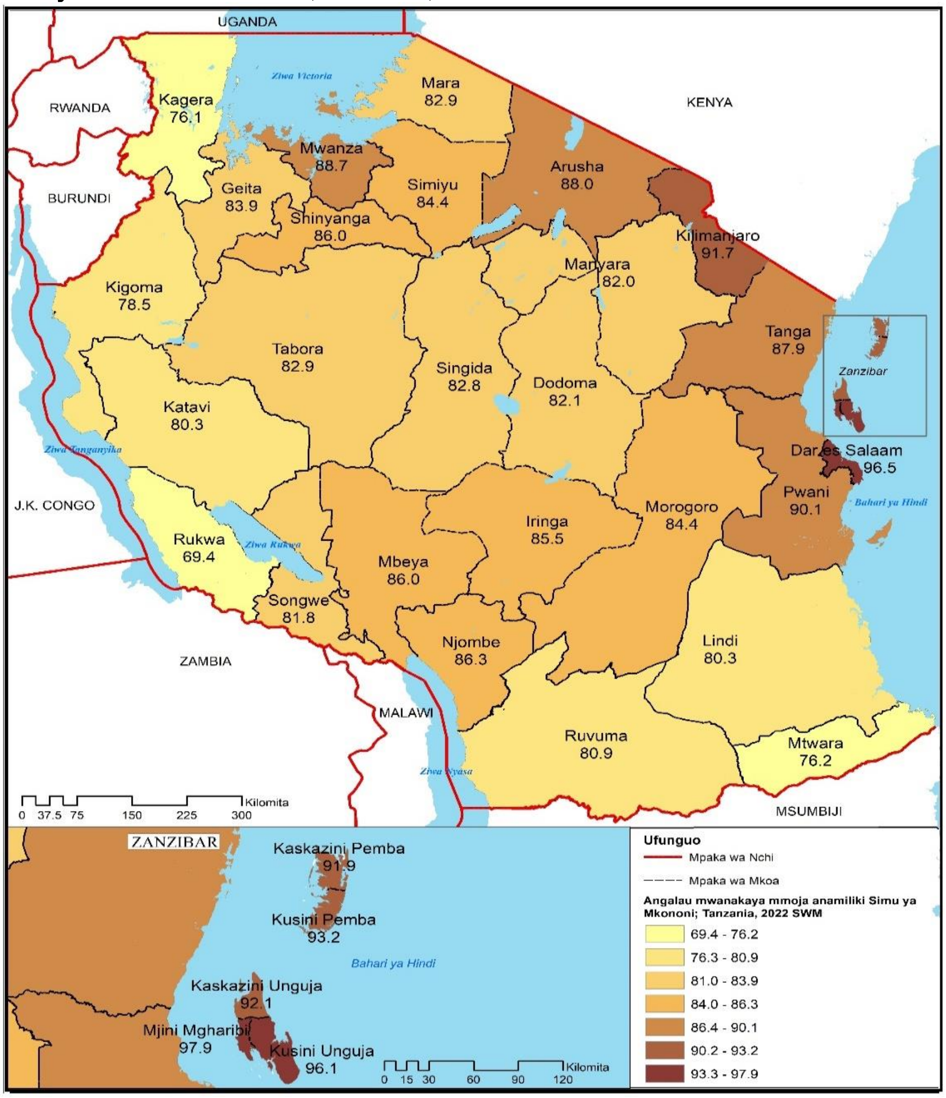

Tanzania: 85.3%

Tanzania Bara: 85.0%

Tanzania Zanzibar: 95.5%

23.0 Umiliki Binafsi wa Kompyuta

Takriban asilimia nne (3.7%) ya watu wenye umri wa miaka 15 na zaidi Tanzania wanamiliki kompyuta (asilimia 2.6 wanamiliki kompyuta mpakato na asilimia 1.1 wanamiliki kompyuta ya mezani). Asilimia ya watu wanaomiliki kompyuta Tanzania Zanzibar ni kubwa (5.6%) ikilinganishwa na ile ya Tanzania Bara (3.7%). Mkoa wa Dar es Salaam una asilimia kubwa ya watu wanaomiliki kompyuta (9.8%), ukifuatiwa na mikoa ya Mjini Magharibi (8.3%) na Arusha (5.9%).

Asilimia ya Watu wenye Umri wa Miaka 15 na Zaidi Wanaomiliki Kompyuta kwa Mkoa; Tanzania, 2022 SWM